

**BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT**

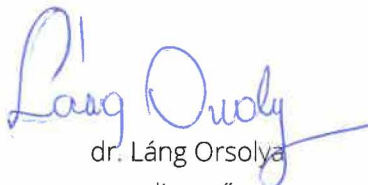
Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat

**Sürgősségi előterjesztés
a Tulajdonosi Bizottság
2022. november 22-i rendes ülésére
a Budapest I. kerület, belterület (14343) helyrajzi számú ingatlan 71 m²-es területének
Budapest Főváros Önkormányzata részére történő használatba adásáról**

A bizottsági ülés formája: nyilvános ülésen tárgyalandó

Elfogadásához szükséges többség: egyszerű többség

Az előterjesztés készítéséért
felelős:

dr. Láng Orsolya
aljegyző

Az előterjesztés
tárgyalásra alkalmas:

dr. Németh Mónika
jegyző

Az előterjesztést a Bizottság
ülésére benyújtom:

dr. Kun János
elnök

1. Előterjesztés

Tisztelt Bizottság!

A Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) kizárólagos tulajdonában áll a Budapest I. kerület, belterület (14343) helyrajzi számú, 265 m² területű, „kivett közpark” megnevezésű, műemléki jelentőségű terület jogi jellegű ingatlan (a továbbiakban: Ingatlan). Az Ingatlan a 1011 Budapest, Hunyadi János út – Szalag lépcső – Magas utca által határolt területen található.

Az Ingatlant a tulajdoni lap III. részének 1. számú bejegyzése értelmében a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény 6/A §-a alapján a Magyar Állam elővásárlási joga terheli.

Az Ingatlan az Önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 16/1995. (XI. 30.) Kt. rendelet (a továbbiakban: Vagyonrendelet) 3. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében forgalomképtelen törzsvagyontárgy.

Budapest Főváros Önkormányzata (a továbbiakban: Fővárosi Önkormányzat) az Ingatlan 71 m²-es területének (a továbbiakban: Ingatlanrész) használatba vételére vonatkozó kérelemmel kereste meg az Önkormányzatot.

Az Ingatlanrészt az Ingatlanon található támfal választja el az Ingatlan Ingatlanrészen túli területétől. A támfal elválasztása által az Ingatlanrész a valóságban a szomszédos, a Fővárosi Önkormányzat

tulajdonában lévő, Budapest I. kerület, belterület (14342) helyrajzi számú közterületi ingatlanhoz kapcsolódik (helyszínrajz – 1. számú melléklet)

A kérelem alapján a használat célja, hogy a Fővárosi Közgyűlés 63/2020. (01.29.) Főv. Kgy határozatával jóváhagyott, „BTM-Budapest Galéria Háború(k)ban megerőszakolt nők emlékműve” elnevezésű beruházási engedélyokiratban szereplő, a Fővárosi Önkormányzat fenntartásában lévő költségvetési szerve, a Budapesti Történeti Múzeum (a továbbiakban BTM) feladatát képező, a háborúban erőszakot elszenvedő nők emlékműve felállításra kerülhessen, figyelemmel arra, hogy a tervezett emlékmű egyes elemei az Ingatlanra kerülnek felállításra. (engedélyokirat – 2. számú melléklet, műleírás – 3. számú melléklet, látványterv – 4. számú melléklet, képzőművészeti szakértői állásfoglalás – 5. számú melléklet).

A használatba vétel tárgyában a Fővárosi Önkormányzat haszonkölcsön megállapodást kíván kötni az Önkormányzattal, amely megállapodás tartalmazza az Ingatlan használatának részletes feltételeit. A haszonkölcsön megállapodásban rögzítésre kerül, hogy amennyiben a Fővárosi Önkormányzat bármilyen beruházást, átalakítást, felújítást kíván eszközölni az Ingatlan használatba vett részén, ahhoz a tulajdonos Önkormányzat hozzájárulását szükséges kérnie, és arról külön megállapodást szükséges kötni. Amennyiben a Fővárosi Önkormányzat az Ingatlanrészt birtokolná, a BTM kötelezettséget vállalhatna a tervezésen felül minden további, az emlékmű felállításához kapcsolódó részfeladatra. A beruházáshoz szükséges további dokumentumok beszerzését követően és azok rendelkezésre állásának esetében, a haszonkölcsön megállapodásban rögzítettek érvényesítésével az Önkormányzat és a Fővárosi Önkormányzat új, a beruházás jogi-, műszaki- és pénzügyi feltételrendszereit tartalmazó megállapodást kötnek egymással, amely alapján a beruházás munkálatai a haszonkölcsönbe kapott Ingatlanrészen is megkezdődhetnek azzal, hogy az emlékmű elhelyezéssel, fenntartással, karbantartással, szükség szerinti felújítással kapcsolatos minden költség és felelősség a Fővárosi Önkormányzatot terheli.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 11. § (13) bekezdése értelmében nemzeti vagyon ingyenesen kizárólag közfeladat ellátása, a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, valamint e feladatok ellátásához szükséges infrastruktúra biztosítása céljából az ahhoz szükséges mértékben hasznosítható, valamint adható vagyonkezelésbe. Az Nvtv. 3. § (1) bekezdésének 4. pontja alapján hasznosítás: a tulajdonosi joggyakorló vagy a nemzeti vagyon használója által a nemzeti vagyon birtoklásának, használatának, hasznok szedése jogának bármely - a tulajdonjog átruházását nem eredményező - jogcímen történő átengedése, ide nem értve a vagyonkezelésbe adást, valamint a haszonélvezeti jog alapítását. Az Ingatlanrész használatba adására a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 23.§ (4) bekezdésének 16. pontja szerinti kötelező feladatok ellátása érdekében kerül sor.

A Vagyonrendelet 10. § (2) bekezdésének a) pontja alapján az önkormányzati vagyon körébe tartozó vagyontárgy értékesítésére, illetve egyéb módon történő hasznosítására és megterhelésére irányuló döntést megelőzően az adott vagyontárgy forgalmi (piaci) értékét ingatlan és ingó vagyon esetén 3 hónapnál nem régebbi forgalmi értékbecslés alapján kell meghatározni.

A CITY-FORM 2000 KFT által 2022. november 15. napján készített szakvélemény alapján az Ingatlan forgalmi értéke 89.700.000.- Ft, az Ingatlanrész forgalmi értéke 24.000.000.- Ft.

A Vagyonrendelet 16. § (1) bekezdése értelmében a forgalomképtelen vagyonnak a tulajdonjogát nem érintő hasznosítása a Tulajdonosi Bizottság feladatkörébe tartozik. A Vagyonrendelet 16. § (2)

bekezdése alapján a polgármester a forgalomképtelen vagyron hasznosítása során eljárva gondoskodik a vagyontárgyak hasznosítására irányuló megállapodások, szerződések megkötéséről, valamint a tulajdonosi pozícióból eredő jognyilatkozatok kiadásáról. A hatáskör gyakorlása különösen bérleti szerződések, használatra, illetve használati jogra vonatkozó megállapodások és reklámjog biztosítására irányuló megállapodások, valamint a telekrendezési eljárás végrehajtását szolgáló megállapodások megkötését foglalja magában.

A döntési javaslat melléklete a Fővárosi Önkormányzattal kötendő haszonkölcsön megállapodás tervezete, amely az Ingatlanrész használatba adásának feltételeit tartalmazza. A haszonkölcsön megállapodás tervezetének melléklete a használatba adott területet jelölő helyszínrajz.

A sürgősségi előterjesztés indoka az, hogy a Fővárosi Közgyűlés soron következő, 2022. november 30. napján tartandó ülésén az Önkormányzat tulajdonosi döntésének, valamint a T. Bizottság által támogatott és jóváhagyott haszonkölcsön megállapodás tervezetének ismeretében hozhassa meg döntését.

Tájékoztatom a T. Bizottságot, hogy a döntési javaslat elfogadása forrásigénnyel nem jár, az Ingatlanrész használatba adása kiadást nem eredményez.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 46. § (1) bekezdése alapján a bizottsági ülés nyilvános. Az Mötv. 50. §-a alapján levezethető főszabály szerint a Bizottság egyszerű többséggel szavaz.

Kérem a T. Bizottságot az előterjesztés megvitatására és az alábbi döntési javaslat elfogadására.

2. Döntési javaslat

**Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének Tulajdonosi Bizottsága
.../2022. (...) TB határozata**

a Budapest I. kerület, belterület (14343) helyrajzi számú ingatlan 71 m²-es területének Budapest Főváros Önkormányzata részére történő használatba adásáról

A Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének Tulajdonosi Bizottsága az önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 16/1995. (XI. 30.) Kt. rendelet (a továbbiakban: Vagyonrendelet) 16. § (1) bekezdésében biztosított tulajdonosi jogkörében eljárva úgy határoz,

hozzájárul

ahhoz, hogy a Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat a tulajdonában álló, Budapest I. kerület, belterület (14343) helyrajzi számú, 265 m² területű, „kivett közpark” megnevezésű, a 1011 Budapest, Hunyadi János út – Szalag lépcső – Magas utca által határolt területen található, műemléki jelentőségű terület jogi jellegű ingatlan 71 m² területű részét (a továbbiakban: Ingatlanrész) a nemzeti vagyronról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 11. § (13) bekezdése alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (4) bekezdésének 16. pontjában meghatározott kötelező

feladatok ellátása érdekében, ingyenesen a Budapest Főváros Önkormányzata használatába adja a jelen határozat mellékletét képező haszonkölcsön megállapodásban – melynek melléklete a használatba adott területet jelölő helyszínrajz – foglalt feltételekkel.

Határidő: 2022. december 15.

Felelős: polgármester

Végrehajtásért felelős: Vagyonhasznosítási Iroda

Budapest, 2022. november 21.

3. Melléklet

---

1. számú melléklet – Helyszínrajz
  2. számú melléklet – Engedélyokirat (Budapesti Történeti Múzeum – Budapest Galéria)
  3. számú melléklet – Műleírás
  4. számú melléklet – Látványterv
  5. számú melléklet – Képzőművészeti szakértői állásfoglalás
- döntési javaslat melléklete – Haszonkölcsön megállapodás és a használatba adott területről készített helyszínrajz

HASZONKÖLCSÖN MEGÁLLAPODÁS

(a továbbiakban: Megállapodás)

amely létrejött egyrészről

Budapest Főváros Önkormányzata

székhelye: 1052 Budapest, Városház u. 9-11.

képviseli: Karácsony Gergely főpolgármester

törzsszáma: 735638

adóigazgatási azonosító száma: 15735636-2-41

bankszámlaszáma: 11784009-15490012

statisztikai számjele: 15735636-8411-321-01

mint Haszonkölcsönbe vevő (a továbbiakban: **Fővárosi Önkormányzat** vagy **Haszonkölcsönbe vevő**),

másrészről

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat

székhelye: 1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.

képviseli: Váradiné Naszályi Márta polgármester

törzsszáma: 735649

adószáma: 15735643-2-41

statisztikai számjele: 15735643-8411-321-01

mint Haszonkölcsönbe adó (a továbbiakban: **Haszonkölcsönbe adó**)

(a továbbiakban együtt: **Felek**) között az alulírott helyen és napon a következő feltételekkel:

I. Előzmények

1. A Fővárosi Önkormányzat kérelmet terjesztett elő Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat részére, mely szerint használatba kívánja venni Haszonkölcsönbe adó tulajdonában álló, Budapest I. kerület, belterület (14343) helyrajzi számú, 265 m² földterületű, „kivett közpark” megnevezésű, műemléki jelentőségű terület jogi jellegű ingatlan 71 négyzetméteres részét (a használatba adott terület a továbbiakban: Ingatlan; a használatba adott területet jelen Megállapodás 1. számú melléklete jelöli). A Haszonkölcsönbe vevő kérelmében előadta, a használat célja, hogy a Fővárosi Közgyűlés 63/2020. (01.29.) Főv. Kgy határozatával jóváhagyott, „BTM-Budapest Galéria Háború(k)ban megerősített nők emlékműve” elnevezésű beruházási engedélyokiratban szereplő, a Haszonkölcsönbe vevő fenntartásában lévő költségvetési szerve, a Budapesti Történeti Múzeum feladatát képező, a háborúban erőszakot elszenvedő nők emlékműve felállításra kerülhessen (a továbbiakban: projekt), figyelemmel arra, hogy a tervezett emlékmű egyes elemei a Haszonkölcsönbe adó tulajdonában álló ingatlanra kerülnének felállításra.
2. Figyelemmel a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 11. § (17) bekezdés a) pontjában foglaltakra, jelen Megállapodást a Felek versenyeztetés mellőzésével kötik egymással.
3. Az Nvtv. 11. § (13) bekezdése értelmében nemzeti vagyon ingyenesen kizárólag közfeladat ellátása, a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátása, valamint e feladatok ellátásához szükséges infrastruktúra biztosítása céljából az ahhoz szükséges mértékben hasznosítható, valamint adható vagyonkezelésbe. Jelen

Megállapodás tárgyát képező ingatlanrészt Haszonkölcsönbe adó a Haszonkölcsönbe vevőnek, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 23.§ (4) bekezdés 16. pontja szerinti kötelező feladatainak megvalósítása érdekében adja használatba (az országos szerepkörrel összefüggő kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása, közművelődési tevékenység támogatása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása).

II. A Megállapodás tárgya és hatálybalépése

1. Az Ingatlant Haszonkölcsönbe adó jelen Megállapodás aláírásával az Nvtv. 11. § (13) bekezdése alapján, jelen Megállapodás I. 3. pontjában rögzített közfeladat ellátásának elősegítése érdekében, ingyenesen a Fővárosi Önkormányzat használatába adja, *haszonkölcsön* jogcímén határozatlan időtartamra, azzal, hogy a Haszonkölcsönbe vevő a használati jogviszony teljes időtartama alatt is köteles biztosítani az Ingatlan, mint közpark rendeltetésének megfelelő közhasználatát.

Felek kifejezetten rögzítik, hogy ezen jogviszony a Fővárosi Önkormányzatot az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre nem jogosítja.

2. Jelen Megállapodás a Felek által történő aláírás napján lép hatályba.
3. Haszonkölcsönbe vevő kijelenti, hogy az Ingatlant a Mötv. 23. § (4) bekezdés 16. pontja szerinti közfeladat-ellátására, valamint a jelen Megállapodás I.1. pontjában jelölt projekt megvalósítása érdekében használja a Budapesti Történeti Múzeum, mint közreműködő bevonása mellett.
4. Haszonkölcsönbe vevő kijelenti, hogy az Ingatlant megtekintett és megvizsgált állapotban veszi birtokba. Felek megállapodnak, hogy a birtokbaadásról jegyzőkönyvet vesznek fel. Felek rögzítik, hogy az Ingatlan birtokba adására a jelen Megállapodás hatálybalépését követő 8 napon belül kerül sor.

III. A Fővárosi Önkormányzatnak a használatba kapott Ingatlannal kapcsolatos jogai és kötelezettségei

1. Haszonkölcsönbe vevő kijelenti, hogy az Ingatlant kizárólag a jelen Megállapodásban, valamint jogszabályban meghatározott közfeladat ellátása céljából és azzal összhangban használja. Jelen pontban foglaltak megszegése esetén Haszonkölcsönbe adó az Ingatlanra vonatkozó használati jogviszonyt azonnali hatállyal felmondhatja.

2. Haszonkölcsönbe vevő az Ingatlant köteles rendeltetésszerűen, a jelen Megállapodásban foglalt céloknak, előírásoknak, a tulajdonosi rendelkezéseknek megfelelően használni, működtetni, karbantartani, üzemeltetni. Haszonkölcsönbe vevő kötelezi magát arra, hogy az Ingatlant kizárólag a környezetének szükségtelen zavarása nélkül használja. Ezzel összefüggésben Haszonkölcsönbe vevő kifejezetten tudomásul veszi, hogy amennyiben az Ingatlanon folytatott tevékenységével kapcsolatosan, illetőleg arra visszavezethetően bármely hatóság kifogást emel, ennek következményeit maga köteles viselni, ahogyan a tevékenysége során harmadik személyeknek okozott esetleges károkért is maga tartozik helytállni.

3. Haszonkölcsönbe vevő köteles az Ingatlan használatához kapcsolódó környezetvédelmi, tűzrendészeti, egészségügyi, baleset- és munkavédelmi, köztisztasági és egyéb releváns hatósági rendelkezéseknek és előírásoknak mindenkor maradéktalanul eleget tenni, illetve az előbbi kötelezettség teljesítéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket a saját költségén biztosítani.

4. Haszonkölcsönbe vevő kötelezettséget vállal arra, hogy az Ingatlan őrzéséről és védelméről saját költségén gondoskodik.

5. Haszonkölcsönbe vevő az Ingatlan tekintetében kizárólagosan felelős minden olyan kárért, amely a rendeltetés-, jogszabály- vagy szerződésellenes használat következménye.

6. Haszonkölcsönbe vevő köteles az Ingatlanon jelen Megállapodás hatálya alatt bekövetkezett károk helyreállítását a Haszonkölcsönbe adó egyidejű értesítése mellett haladéktalanul megkezdeni, és a helyreállítás költségeit viselni. Felek rögzítik, hogy a használat során történő természetes elhasználódások pótlása - saját költségén - a Haszonkölcsönbe vevő kötelezettsége.

7. A karbantartás és az állagmegóvás, szükséges felújítás elvégzése, valamint az ezekkel kapcsolatosan felmerülő valamennyi költség viselése megtérítési igény nélkül az Ingatlan tekintetében Haszonkölcsönbe vevő kötelezettsége. Haszonkölcsönbe vevő köteles az Ingatlanon esetlegesen tervezett beruházási, átalakítási, felújítási munkák pontos tartalmáról, ütemezéséről Haszonkölcsönbe adót a munka megkezdése előtt írásban tájékoztatni. A tervezett beruházásról, felújításról, átalakításról Felek kötelesek külön írásbeli megállapodást kötni, melynek hiányában a munkálatok nem kezdhetők meg és amelyben rögzíteni szükséges, hogy a Haszonkölcsönbe vevő az általa végzett munkálatok – ideértve az értéknövelő beruházásokat, valamint az I.1. pontban meghatározott projekt megvalósítását is – ellenértékének megtérítésére semmiféle igényt nem tarthat sem a haszonkölcsön jogviszony időtartama alatt, sem annak bármely okból történő megszűnésekor. Felek rögzítik továbbá, hogy az I.1 pontban meghatározott projekt megvalósítása az Ingatlanon Haszonkölcsönbe vevő részére tulajdonjogot még részarányosan sem eredményez, és a jelen Megállapodás bármely okból történő megszűnése esetén a Haszonkölcsönbe vevő Haszonkölcsönbe adó kérésére köteles saját költségén az Ingatlant eredeti állapotába visszaállítani.

Ha Haszonkölcsönbe vevő az Ingatlanon jogosulatlanul olyan átalakítási munkálatokat végzett vagy végeztetett, amelyekhez Haszonkölcsönbe adó, vagy hatóság engedélye lett volna szükséges, Haszonkölcsönbe adó kérésére köteles az eredeti állapotot bármilyen megtérítési igény nélkül helyreállítani és Haszonkölcsönbe adó valamennyi kárát megtéríteni.

Felek rögzítik, hogy a Megállapodás I. 1. pontjában rögzített projekt megvalósítása érdekében elvégezni kívánt beruházás műszaki, pénzügyi és jogi feltételeiről a jelen pontban meghatározott külön megállapodás keretében rendelkeznek.

8. Haszonkölcsönbe vevő vállalja, hogy a jelen Megállapodásban, valamint a vonatkozó jogszabályokban előírt beszámolási, nyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettségeket teljesíti, az átengedett nemzeti vagyont a szerződési előírásoknak és a tulajdonosi rendelkezéseknek, valamint a meghatározott hasznosítási célnak megfelelően használja, valamint az Ingatlan hasznosításban - vele közvetlen vagy közvetett módon jogviszonyban álló harmadik félként - kizárólag természetes személyek vagy átlátható szervezetek vesznek részt.

9. Haszonkölcsönbe vevő tudomásul veszi, hogy a jelen Megállapodással használatba adott önkormányzati vagyonelemek tekintetében elkülönített nyilvántartást köteles vezetni. Az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Korm. rendelet 14. számú melléklete szerinti nyilvántartás és adatszolgáltatás teljesítése – Haszonkölcsönbe adó által meghatározott határidőre, tartalommal és formában – Haszonkölcsönbe vevő feladatát képezi.

10. Haszonkölcsönbe vevő kijelenti, hogy a használatról, az általa ellátni kívánt feladat gyakorlati megvalósításáról évente szakmai beszámolót készít és azt a tárgyévet követő év május 31. napjáig megküldi a Haszonkölcsönbe adó részére.

11. Haszonkölcsönbe vevő tudomásul veszi, hogy a Haszonkölcsönbe adó jogosult folyamatosan ellenőrizni az Ingatlan állapotát, valamint azt, hogy Haszonkölcsönbe vevő az Ingatlant rendeltetészerűen, jelen Megállapodás rendelkezéseinek megfelelően használja-e.

12. Haszonkölcsönbe vevő az Ingatlant zálogul, biztosítékul nem adhatja, illetve egyéb módon sem terhelheti meg, bármilyen ilyen jellegű cselekmény, vagy megállapodás a Haszonkölcsönbe adóval szemben hatálytalan.

13. Haszonkölcsönbe vevő az Ingatlant harmadik személy használatába kizárólag az 1.3. pontban rögzített közfeladat ellátása, valamint a jelen Megállapodás I.1. pontjában jelölt projekt megvalósítása érdekében, a közfeladat ellátásához, illetve a projekt megvalósításához szükséges mértékben adhatja.

14. Haszonkölcsönbe vevő köteles gondoskodni:

- a) az Ingatlanban a saját, vagy az Ingatlan használatára vele együtt jogosított személyek magatartása folytán keletkezett hibák kijavításáról és az okozott kár megtérítéséről,
- b) az Ingatlan karbantartásáról Haszonkölcsönbe adó külön hozzájárulása nélkül.

Haszonkölcsönbe vevő az olyan meghibásodásról, amelyek az Ingatlan állagának romlásához vezethetnének, köteles a Haszonkölcsönbe adót haladéktalanul írásban értesíteni, egyúttal a meghibásodást haladéktalanul saját költségén orvosolni.

Káresemény esetén a Haszonkölcsönbe vevő haladéktalanul köteles és jogosult megtenni minden olyan szükséges intézkedést, mely a további károk bekövetkeztét megakadályozza vagy enyhíti.

15. Haszonkölcsönbe adó az Ingatlanon elhelyezett berendezési tárgyakért nem vállal felelősséget, kártérítési kötelezettséggel nem tartozik. Elemi kár vagy életveszély esetére a Haszonkölcsönbe vevő jelen Megállapodás aláírásával hozzájárul ahhoz, hogy Haszonkölcsönbe adó az Ingatlanra a haszonkölcsön jogviszony időtartama alatt kármegelőzés, illetőleg kárenyhítés céljából bármilyen napszakban beléphessen, és a kármegelőzés vagy kárenyhítés érdekében szükséges intézkedéseket megtegye.

IV. A Megállapodás megszűnése

1. A jelen Megállapodás megszűnik, ha:

- a) Haszonkölcsönbe vevő jogutód nélkül megszűnik,
- b) a használatba adott vagyon megsemmisül,
- c) a közfeladat Haszonkölcsönbe vevő általi ellátásának, illetve magának a közfeladatnak a megszűnésével,
- d) közös megegyezéssel,
- e) rendes felmondással,
- f) súlyos szerződésszegés esetén azonnali hatályú felmondással.

2. Haszonkölcsönbe vevő jelen Megállapodás megszűnése napjától számított 90 napon belül köteles az Ingatlant kiüríteni, szükség esetén az eredeti állapotot visszaállítani. Amennyiben jelen Megállapodás megszűnésének időpontjában a jelen Megállapodás I.1. pontja szerinti emlékmű megvalósult, aktiválásra került, az emlékművel kapcsolatban a Felek legkésőbb jelen Megállapodás megszűnése napjától számított 45 napon külön megállapodást kötnek a vagyonelem jogi- és számviteli sorsát illetően.

3. Bármelyik Fél jogosult jelen Megállapodást a másik Félhez intézett jognyilatkozattal 90 napos felmondási idő megtartása mellett felmondani azzal, hogy a jelen pont szerinti felmondást a Félnek indokolnia szükséges. Az indokolásban a Félnek elő kell adnia azt az objektív, érdekkörében fennálló – adott félnek fel nem róható – okot, amely a jelen Megállapodás szerinti kötelezettségek teljesítését megghiúsítják.

4. Bármelyik Fél jogosult jelen Megállapodást azonnali hatállyal felmondani a másik Fél súlyos szerződésszegése esetén. Súlyos szerződésszegésnek minősül különösen, de nem kizárólagosan:

- a) bármelyik szerződő fél szándékosan, súlyos gondatlansággal, vagy bűncselekménnyel okozott, továbbá életet, testi épséget, egészséget megkárosító szerződésszegése;
- b) amennyiben Haszonkölcsönbe vevő ellen megszüntetésre irányuló eljárást kezdeményeztek;
- c) amennyiben a Haszonkölcsönbe vevő jelen Megállapodás megkötését követően beállott körülmény folytán már nem minősül átlátható szervezetnek;
- d) ha bármelyik Fél egymás jó hírnevét, üzleti érdekeit súlyosan sértő magatartást tanúsít;
- e) amennyiben a Haszonkölcsönbe vevő az Ingatlant nem a rendeltetésének megfelelően, a jelen Megállapodásban foglaltak szerint vagy nem a közfeladat ellátása céljából használja;
- f) ha a Haszonkölcsönbe vevő tájékoztatási, beszámolási, adatszolgáltatási kötelezettségének nem vagy számottevő késedelemmel tesz eleget, vagy az ellenőrzést akadályozza.

Haszonkölcsönbe adó a jelen Megállapodást kártalanítás nélkül és azonnali hatállyal felmondhatja, ha a hasznosításban részt vevő bármely - a Haszonkölcsönbe vevővel közvetlen vagy közvetett módon jogviszonyban álló harmadik fél - szervezet a jelen Megállapodás megkötését követően beállott körülmény folytán már nem minősül átlátható szervezetnek.

5. Haszonkölcsönbe vevő - a jelen Megállapodás szerinti használati jogviszony bármely okból történő megszűnése esetén – csereingatlanra, kártalanításra vagy kártérítésre nem jogosult.

V. Vegyes rendelkezések

1. Felek kapcsolattartókat jelölnek ki, akik jelen Megállapodásból eredő feladatokat egyeztetik, illetve gondoskodnak a lebonyolítással kapcsolatos döntések előkészítéséről. Felek rögzítik, hogy kapcsolattartóik útján kölcsönösen tájékoztatják egymást a vagyonhasználatot érintő minden lényeges körülményről, tényről, veszélyről, illetve változásról.

2. A jelen Megállapodás szerinti kapcsolattartók, a közlések és értesítések céljára a Felek címei (amíg a címváltozásról a jelen pont szerint értesítést nem küldenek):

A Haszonkölcsönbe adó részéről:
Név: dr. Láng Orsolya aljegyző
Telefon: +36 1/458-3064
E-mail: lang.orsolya@budavar.hu

A Haszonkölcsönbe vevő részéről:
Név: Nagyné Varga Melinda, főosztályvezető
Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal
Kulturális, Turisztikai, Sport és Ifjúságpolitikai Főosztály
Telefon: +36 1/327-8130
E-mail: nagynevm@budapest.hu

Az operatív kapcsolattartók egyeztetnek minden olyan esetben, amikor jelen Megállapodás rendelkezéseinek betartása érdekében szükséges. Vitás esetekben a kérdést a vezető kapcsolattartók szintjére utalják.

3. Felek haladéktalanul tájékoztatják egymást a fent megnevezett kapcsolattartók személyében bekövetkezett változásról. Bármely Fél megváltoztathatja kapcsolattartó címét a másik Félnek küldött értesítés mellett. A kapcsolattartó cím megváltozása az értesítéstől számított öt (5) munkanap elteltével válik hatályossá, amely nem minősül a Megállapodás módosításának.

4. Felek a jelen Megállapodás teljesítésével kapcsolatos nyilatkozataikat írásban – lehetőség szerint elektronikus levél útján – közlik egymással. A másik Fél részére elektronikus úton megküldött dokumentum vagy értesítés az elektronikus levelezőrendszer szerinti kézbesítési jelzésben (ennek hiányában a címzett által küldött visszaigazolásban) foglaltak szerint tekintendő átvettnek.

Postai úton való kapcsolattartásra csak kivételes esetben kerülhet sor. Ebben az esetben a dokumentumot tértivevényes postai küldeményként kell feladni, mely a tértivevényen szereplő átvételi időpontban válik kézbesítetté.

A küldemény átvételének megtagadása esetén a küldemény az átvétel megtagadásának napján, ha a küldemény „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza, a küldemény a kézbesítés megkísérlésének napján átvettnek minősül.

5. Felek rögzítik, hogy a jelen Megállapodás időtartama alatt, valamint azt követően is, kölcsönösen betartják a hatályos magyar és európai uniós adatvédelmi szabályokat, ideértve különösen, de nem kizárólagosan az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény, valamint a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679. számú rendelet („GDPR”) rendelkezéseit.

Felek rögzítik továbbá, hogy a jelen Megállapodás szerinti együttműködés során személyes adatokat csak és kizárólag a jelen Megállapodás teljesítéséhez szükséges mértékben és ideig kezelnek a másik Fél munkavállalóiról, közreműködőiről, illetve teljesítési segédjeiről. Ezeket az adatokat bizalmasan kezelik, és csak azon munkavállalóik, közreműködőik, illetve teljesítési segédjeik részére biztosítanak ezekhez hozzáférést, akik részére ez indokolt és szükséges. Harmadik felek részére egyebekben ezeket az adatokat az Infotv. keretei között teszik hozzáférhetővé. Felek egybehangzóan vállalják, hogy megtesznek minden olyan

szükséges lépést, ideértve a megfelelő hozzájáruló nyilatkozatok beszerzését is, amely a személyes adatok jogszerű kezelése érdekében szükséges lehet.

Felek egybehangzóan rögzítik, hogy a GDPR 5. cikk (1) bekezdés b) pontja, továbbá a GDPR 6. cikk (1) bekezdés a), c) és e) alpontja alapján kifejezetten jogszerűnek tekintik mindazon személyes adataiknak a másik Fél általi kezelését, amely célból és mértékben ez az adatkezelés a jelen megállapodás teljesítéséhez a másik Félnek szükséges.

6. Felek kijelentik, hogy jelen Megállapodás aláírásával hozzájárulnak a jelen Megállapodás főbb adatainak az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben foglaltak szerinti közzétételéhez.

7. Haszonkölcsönbe vevő a jelen Megállapodás aláírásával kijelenti, hogy az Nvtv. 3. (1) bekezdés 1. pont a) alpontja szerinti átlátható szervezetnek minősül, erre való tekintettel, az Nvtv. 11. § (10) bekezdésében foglaltak alapján jogosult a jelen Megállapodás megkötésére.

8. Felek megállapodnak abban, hogy a jelen Megállapodással kapcsolatban felmerülő vitás kérdéseket peren kívüli megegyezéssel, békés úton igyekeznek rendezni.

9. Jelen Megállapodásban nem szabályozott kérdésekben szerződő Felek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, az Nvtv., az Mőtv. és a vonatkozó hatályos jogszabályok rendelkezéseit tekintik irányadónak.

A szerződő Felek jelen Megállapodást – elolvasás és közös értelmezés után – mint akaratukkal mindenben megegyezőt, jóváhagyólag írták alá.

Jelen Megállapodás 10 eredeti példányban készült, amelyből 5 példány Haszonkölcsönbe adót, 5 példány Haszonkölcsönbe vevőt illeti meg.

Jelen Megállapodást Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének Tulajdonosi Bizottsága a ___/2022. (.....) TB határozatával, míg a Fővárosi Közgyűléstől átruházott hatáskörben eljárva a Tulajdonosi Bizottság a ___/2022. (.....) határozatával hagyta jóvá.

Felek Jelen Megállapodást elolvasták és közös értelmezés után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt jóváhagyólag aláírták és egyidejűleg minden oldalát kézjegyükkkel látták el.

Melléklet: Helyszínrajz (1. sz. melléklet)

Kelt, Budapest, 2022.....	Kelt, Budapest, 2022.....
.....	Budapest Főváros Önkormányzata Karácsony Gergely főpolgármester hatáskörében eljárva
Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Váradiné Naszályi Márta polgármester Haszonkölcsönbe adó	.....
Jogi ellenjegyzés:	Kerpel-Fronius Gábor főpolgármester-helyettes Haszonkölcsönbe vevő
2022.....hó.....nap	Pénzügyi ellenjegyzés: Pénzügyi ellenjegyzést végezte a gazdasági igazgató által átruházott hatáskörben eljárva:
.....	2022.....hó.....napján
dr. Németh Mónika jegyző	.....
	Bakó Alíz gazdasági igazgató-helyettes

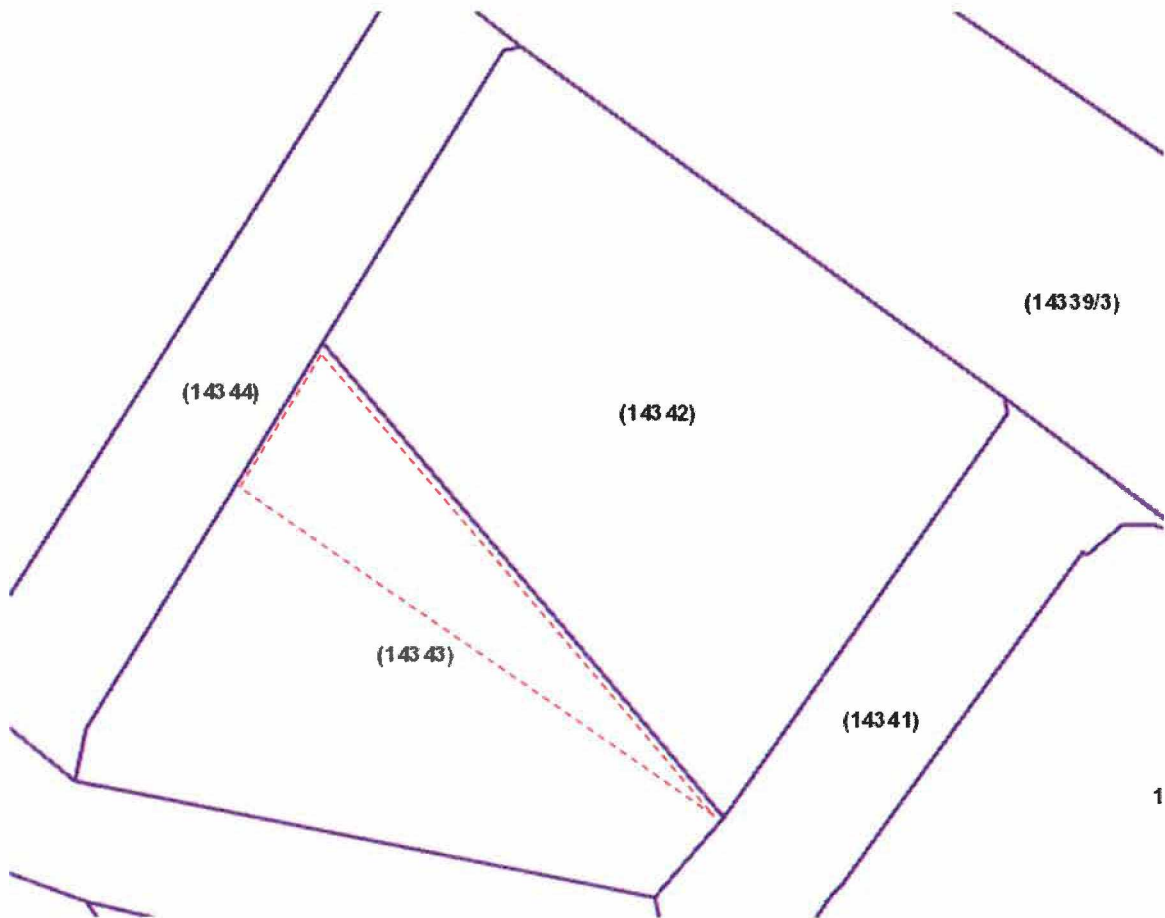
Budapesti Történeti Múzeum – tudomásulvételi záradék

Alulírott, mint a **Budapesti Történeti Múzeum** (székhelye: 1014 Budapest, Szent György tér 2., adószám: 15490634-2-41, KSH statisztikai számjel: 15490634-9102-322-01, törzskönyvi azonosító szám: 490638) képviselőjére jogosultja, kijelentem, hogy a **Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat**, mint haszonkölcsönbe adó és a Budapest Főváros Önkormányzata, mint haszonkölcsönbe vevő között ..... iktatószám alatt, ... napján létrejött haszonkölcsön megállapodásban foglalt kötelezettségeket és feladatokat megismertük és tudomásul vettük.

Népešsy Noémi
főigazgató
Budapesti Történeti Múzeum

Helyszínrajzi vázlat az (14342) és (14343) helyrajzi számú ingatlanokról

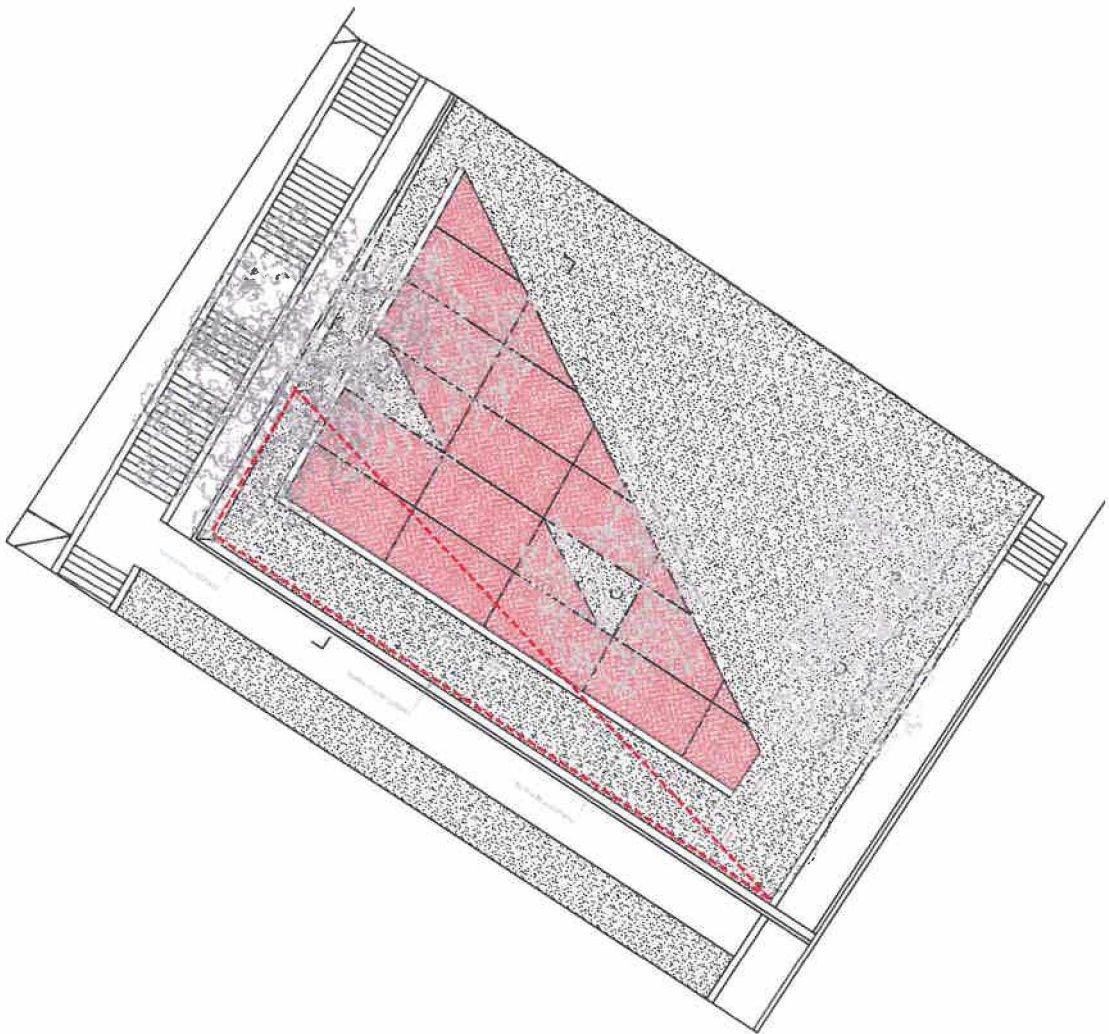

(14343) hrsz.: Budapest Főváros I. kerületi Budavári Önkormányzat tulajdonában álló ingatlan

(14342) hrsz.: Budapest Főváros Önkormányzata tulajdonában álló ingatlan

 a (14343) helyrajzi számú ingatlan 71 m² nagyságú, az emlékmű elhelyezéséhez használatra átadott ingatlanrésze

A tervezett emlékmű elhelyezési vázlata a Budapest Főváros I. kerületi Budavári Önkormányzat tulajdonában álló 71 m² nagyságú ingatlanrészsel

1. melléklet

HMNE helyszín

(14342) hrsz. Fővárosi Önkormányzat tulajdona

(14343) hrsz. I. kerületi önkormányzat tulajdona

vizuálisan egyben kezelendő terület = támfalakkal határolt tér (sárgával körülkerítve)

a támfalon kívül eső terület a kerületi önkormányzat tulajdonában lévő telekből:

71 m²

Okmány jóváhagyásának száma és kelte:
942/2002.(IX.27.) TB határozat

Ágazat: Kulturális feladatok

ENGEDÉLYOKIRAT

3. számú módosítás

adatokat mFt-ban kell megadni

A feladat megnevezése:	BTM - Budapest Galéria Háború(k)ban megerőszakolt nők emlékműve	A feladat jellege:
címe:	Budapest közterületei	Beruházás

A feladat megvalósítása hatósági engedélyhez:	Nem kötött
--	------------

A beruházó/felújító megnevezése:	Budapesti Történeti Múzeum - Budapest Galéria
címe:	1036 Budapest, Lajos u. 158.

A feladat teljes költsége:	30,000	A feladat tervezett kezdési és befejezési időpontja:	2020-2023
-----------------------------------	--------	---	-----------

A feladat adatai	
A jóváhagyott megvalósíthatósági tanulmányterv engedély száma és kelte:	Nincs
A jóváhagyott célokmány száma és kelte:	Nincs
Megvalósításának módja:	Új építés
Az előkészítés kezdési időpontja:	2020. év 02. hónap
Az előkészítés befejezési időpontja:	2020. év 12. hónap
A kivitelezés kezdési időpontja:	2021. év 01. hónap
A kivitelezés befejezésének tervezett időpontja:	2023. év 12. hónap
Költségtervezés módja:	Becslés
Teljes bekerülési összege (áfával):	30,000
A megvalósult beruházás tulajdonosa:	Budapest Főváros Önkormányzata
üzemeltetője:	BTM Budapest Galéria
Tervezett éves fenntartási költség:	0,000
Műszaki jellemzői, mennyiségi mutatói:	Háborúkban erőszakot elszenvedő nők emlékművének megalkotása, közterületen való elhelyezése, valamint járulékos munkái.
A feladat az 1998. évi XXVI. törvény szerinti célt megvalósít-e:	Nem

A beruházás/felújítás telepítési helye				
ssz.	megnevezése, címe, hrsz.	Az ingatlan jelenlegi		az ingatlan- megszerzés módja
		használója/üzemeltetője	tulajdonosa	
1.	Budapest közterülete	BTM - Budapest Galéria	Budapest Főváros Önkormányzata	

A feladat szöveges indoklása

1. A megvalósításra javasolt feladat szükségességének indoklása, a jelenlegi ellátottság bemutatása.

A Budapest Főváros Önkormányzata a 63/2020. (I. 29.) Főv. Kgy. határozatában úgy döntött, hogy emlékművet állít a háborúkban megerőszakolt nők emlékére. A téma kényessége miatt a feladat végrehajtása, a megfelelő helyszín kiválasztása alapos előkészítést igényel. Ezek a feladatok 2020. évre lettek ütemezve.

A BTM - Budapest Galéria a megfelelő alkotás kiválasztása érdekében nyílt pályázatot ír ki a tervezett ütemezés szerint 2020 év vége - 2021 elején, szakértő zsűri elbírálásával. A legkiválóbb pályaművek díjban részesülnek.

2. sz. módosítás indoklása:
2021 októberében pályázat útján beérkeztek a pályaművek, melyből novemberben a zsűri 6 db pályaművet választott ki, az első fordulóban. Pénzügyi kifizetés nem történt a feladatról 2021-ben. A második forduló zsűrizés 2022. januárjában volt.
A feladat folytatódik a végleges pályamű kiválasztásával, majd a művész elkészíti az alkotását, mely várhatóan 2022-ben átadásra kerül.
A megvalósítás folyamatban van, ezért szükséges a pénzügyi ütem, az engedélyokirat módosítása.

3. sz. módosítás indoklása:
A Budapesti Történeti Múzeum a nemzetközi, nyilvános pályázatot 2021. júliusában írta ki köztéri alkotás létrehozására. A nemzetközi Bíráló Bizottság által a pályázat két fordulóján 2022. tavaszán kiválasztott, Németh Ilona képzőművész koncepcióján alapuló nyertes pályamű eltérően a hagyományosan megszokott emlékművektől (pl. bronz szoboralak kő posztamensen) inkább építészeti megoldásokkal kívánja a megjelölt feladatot, célt megvalósítani. (A Bíráló Bizottság javaslatát a Fővárosi Önkormányzat a 374/2022 (IV.27.) Főv. Kgy. határozatával fogadta el) A Háborúkban megerőszakolt nők emlékműve egy II. világháborúban kibombázott, üres házhelyen kap elhelyezést, a Hunyadi utca Szalag utcai lépcsősora által és egy hátsó beton támfallal határolt részén.
Az emlékmű téri megformálás, és a felhasználni kívánt anyagok, kivitelezési módok számos olyan előzetes tervezési tevékenységet tesznek szükségessé, amelyet az engedélyokirat elfogadásakor, illetve a pályázat lezárulta előtt nem lehetett pontosan meghatározni. Az építészeti jellegű kivitelezés szükségessé teszi talajmechanikai vizsgálatok, statikai tervezési feladatok elvégzését, valamint kiviteli engedélyezéshez szükséges tervek elkészítését is.
Az engedélyokirat módosítására a fentiek alapján az előre nem tervezhető, de az emlékmű felállításához szükséges feladatok ellátásának biztosítása érdekében van szükség, ezért ebben a módosításban a költségek belső átcsoportosításával a tervezésre kell előirányzatot biztosítani.
A BTM tájékoztatása szerint a kivitelezéshez előre láthatóan többlet fedezetre lesz szükség, amelyről a 2023. évi költségvetés tervezésekor kell gondoskodni.
2. Hatósági engedélyköteles beruházások és felújítások esetében a szükséges hatósági engedélyek megnevezése.

Hatósági engedélyhez nem kötött beruházás vagy felújítás esetében az erről szóló nyilatkozat.
Az új szobrok esetében általánosságban településképi bejelentési eljárást kell lefolytatni, melyet a kerületi Főépítési Iroda fogad el. Ez nem hatósági engedély, ezért célokmány készítése nem szükséges.
3. A megvalósításra javasolt feladat várható élettartama, felújítási gyakorisága, egyéb fontos körülmények.

Várható élettartam: 50 év.
4. A megvalósításra javasolt feladat jellegétől függően az alapközmű, alapút helyzetét, várható hatását a környezet állapotára és az infrastruktúra terhelésére.

Az alapközmű, alapút helyzete nem változik, a környezetet pozitívan alakítja az emlékmű elhelyezése.
5. A beruházással vagy felújítással érintett létesítmény működtetésének becsült éves többletköltsége, illetve költségmegtakarítása.

Nem releváns.
6. A megvalósításra javasolt feladat forrásainál figyelembe vett pályázati lehetőségeket, külső és egyéb források megszerzésének lehetőségeit.

Egyéb forrás nem áll rendelkezésre.

7. Mindazon egyéb tényeket, körülményeket, amelyek a beruházást vagy felújítást befolyásolhatják. Befolyásoló tényező nem merült fel.
8. A megvalósításnak az 1998. évi XXVI. törvény szerinti feladatra vonatkozó részletezése. Nem tárgya a feladatnak.

Egyéb rendelkezések:

A feladat megvalósítására a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény előírásai figyelembevételével kerülhet sor. Az engedélyokirat jelen 3.számú. módosításának aláírásával egyidejűleg hatályát veszti az engedélyokirat 2. számú módosítása, amelyet a Fővárosi Közgyűlés a 219/2022. (IV.13.) Főv. Kgy. határozatával hagyott jóvá.

Dátum: Budapest, 2022. 10. 17.**Ellenjegyző:****Jóváhagyó:**

.....
Berente Katalin
gazdasági igazgató

a főpolgármester hatáskörében eljárva

.....
Bósz Anett dr.
főpolgármester-helyettes

Megegyezik a Tulajdonosi Bizottság által
fogadott tervszellet a 942/2022. (IX-27) számú
határozat alapján.

 Szijbáta

Szabó Nándor
főosztályvezető

2022 OKT 10.

Háborúban megerőszakolt nők emlékezete – kiegészítések a műleíráshoz

A helyszín és az általunk tervezett emlékmű egysége a Háborúban megerőszakolt nők emlékezetének tere.

A Hunyadi úti telek esetében egy olyan helyszínről, telekről beszélhetünk, amely a főváros fölé magasodó Várhegy oldalában helyezkedik el. A Budai vár és annak környezete Magyarország régi és mostani hatalmi központjának tekinthető, amely tradicionálisan férfi szimbólum, hatalmi, politikai központ. Ennek a szimbolikus központnak az oldalában úgy keletkezett ez a foghíj, hogy a II. világháború alatt bombatalálat érte a korábban itt álló családi házat. A telek azóta üresen áll. A háború és a bombázás szimbolikus értelemben és gyakorlatilag is, inkább férfiakhoz köthető.

Emlékművünkkel megjelenítjük ezen a tradicionálisan hatalmi helyszínen a női tapasztalatot és szenvedést.

A háborúban megsemmisített családi ház üresen álló telke pontosan szimbolizálja a nagy politikai narratívák és döntések, és a tradicionálisan inkább nőkhöz kötött családi, személyes, asszonyi tragédiák közötti feszültséget. Pontosan olyan a telek, mint egy megerőszakolt nő kiüresedett teste.

A telket nem olyan módon tesszük emlékművé, hogy erőszakot teszünk rajta, azaz hogy elfoglaljuk és a saját nagyságunknak emelünk obeliszket, hanem megerősítjük a tér befogadó jellegét, kiemeljük a legjobb tulajdonságait, befogadjuk és megtárgyaljuk azt, ami történt. Ha a háború maszkulin szimbólum, akkor a befogadás és aktív gyógyítás női szimbólum.

A teret ilyen módon kezeljük, értelmezzük és kiegészítjük.

A teret nem elfoglalni szeretnénk, hanem kiegészíteni, hogy reprezentálja a nők traumáját, amiről az emlékmű szól.

Megfontolva, és átgondolva a zsűri ajánlásait, a következő új elemekkel és részletekkel egészítettük ki az emlékműtervezetünket:

Megszületett az emlékmű szövegi része, amely erőteljesen reprezentálja a témát;

Az emlékműbe gyógynövényágások kerültek, ahova elhelyezünk virágtartókat is, ahova a látogatók virágot is tudnak tenni;

Az emlékmű falaiba szimbolikusan bekerült a női test reprezentációja;

Az emlékmű folyosó részeit biztonságosabbá tettük, részben a folyosó kiszélesítésével, részben reflektorok és kamera betervezésével.

Az emlékműre kerülő szöveg

Az emlékezet helyének kialakításához csapatunk egy írónővel egészült ki. A szöveg és a vizuális mű egységet alkotva beszél a traumáról. Nem egymás illusztrációi, hanem együtt tárgyalják a történetet, az emlékmű eszenciáját. A szöveg kortárs, eredeti szöveg, az emlékműhöz íródott.

Részletei az emlékmű különböző helyein jelennek meg. Minden szövegrészlet az új színezett, vöröses betonfalba kerül nyomatként (negatívban).

**szél fésüli a fákat
hétköznapi menetelnek
szoknya suhan**

Ez a szövegrész a járdáról induló keskenyebb folyosó bejáratához, a belső bal oldali új betonfalra kerül.

a lepattanó gombot

az anyagra zuhanó anyagot

a szövet alatt szakadó szövetet

a húsból hasadó hangokat

a csontok közt csikorgó csendet

Ez a szöveg az emlékmű központi terébe kerül, ami akkor olvasható, ha a látogató „belép” az emlékműbe. A járdáról csak annyi látszik, hogy van ott szöveg, de közel kell menni ahhoz, hogy el lehessen olvasni. Ezáltal elérjük azt, hogy a látogatót körbefogja a tér, és annak részévé válik.

ráfeszül a lélekre szégyen

kabát rajta a felejtés

Az emlékmű szélesebb, a járdával párhuzamos fala mögötti folyosón megjelenő szöveg.

felfeslenek a hallgatás varratai

Az emlékmű hosszabb falának tetejére kerülő szöveg, ami csak akkor válik láthatóvá, ha a látogató felmegy a telek fölötti teraszra, és onnan szemléli az emlékművet.

Az emlékműre kerülő szöveg végleges betűtípusának kiválasztása a megvalósítás során tipográfussal együttműködve történik majd.

Gyógynövények az emlékműben, virág elhelyezése

Az emlékmű elülső terébe, a két fa köré a betonfelületbe agresszivitást megjelenítő háromszög alakú nyílásokat terveztünk, amelyek alakja szimbolizálja az erőszakot. Ezek a betonból kihagyott, földes terek biztosítják a fák vízellátását. Ebbe a két térbe gyógynövényeket telepítenénk. A gyógynövényeket szakemberrel választjuk ki, olyan növényeket telepítünk, amelyeket női betegségek gyógyítására alkalmasak (kőrömvirág, cickafark, százszorszép, árnik). Fontos számunkra a szimbolikus jelenlétük. Az emlékezés helye a traumák tárgyalásának helye, segít azok tematizálásában, de ezzel együtt a sebek begyógyításában is.

Ezekbe a gyógynövényágyásokba kerülnek azok a virágtartók is, ahova a megemlékezés virágait helyezhetik el a látogatók.

Az emberi, a mi esetünkben a női lépték fizikai megjelenítése - az emlékmű része

A betonfalak öntése során a falak alsó része enyhén más színezetet kap, kicsit sötétebb színű lesz, nagyjából 160 – 170 cm magasságig, amely a nők átlagmagassága a régióban. A beton színezésével (a színezőanyag összetört, használt süttői márványpor és betonfesték keveréke) azt érzük el, hogy ha a látogató az emlékmű terében áll, jobban tudhat azonosulni az emberi/női léptékekkel. Személyesebbé válhat a tapasztalat, a tér érzékelése. A monumentális térben megjelenik a személyes lépték.

Az emlékezés tere

Folyosók, a folyosókon sétálás, illetve az emlékmű központi részének körbejárása

Az emlékezés terének lényegi és elválaszthatatlan része a régi szürke betontámfalak és az új vöröses betonfalak között kialakult kontemplatív tér. A betontámfalak és az új részek a bennük élő fákkal együtt alkotják az emlékművet. Az eredeti betonfalak annak a hegyoldalnak a részei, támasztó elemei, amely a fentebb leírt hatalmat jelképezi (a főváros fölött, a Várhegyen lévő intézményekkel együtt). Az ezzel szemben állított új betonfal, amelyben a szövegek lenyomatként jelennek meg, a háborúkban és erőszakos konfliktusokban elszenvedett női traumákat jelenítik meg. A két fal közötti séta lehetőséget nyújt ennek átélésére. A folyosó járdáról feltáruló részének szélességét a térre ültetett egyik fa határozza meg. Ennek a folyosónak az elején olvasható a szövegünk első része, amely segíti a látogatót abban, hogy meghatározza, hogy kiről szól az emlékhely:

„szél fésüli a fákat

hétköznapiak menetelnek

szoknya suhan”

A folyosó végére reflektort tervezünk, amely mozgásszenzorral kapcsol be sötétedés után, ezzel biztosítva a nagyobb biztonságot, megerősítve azzal, hogy a folyosóba az utca felől belátni. Mindkét folyosóba taposólámpák is kerülnek (lásd rajzok).

A hosszabb, a Hunyadi úttal párhuzamos fal mögötti folyosó szélességét megdupláztuk, növelve a biztonságot, de megőrizve a tartalmát.

A fal megvilágítását és biztonságos használatát térfelügyelő kamera és mozgásérzékelővel ellátott reflektor is biztosítja.

A padok

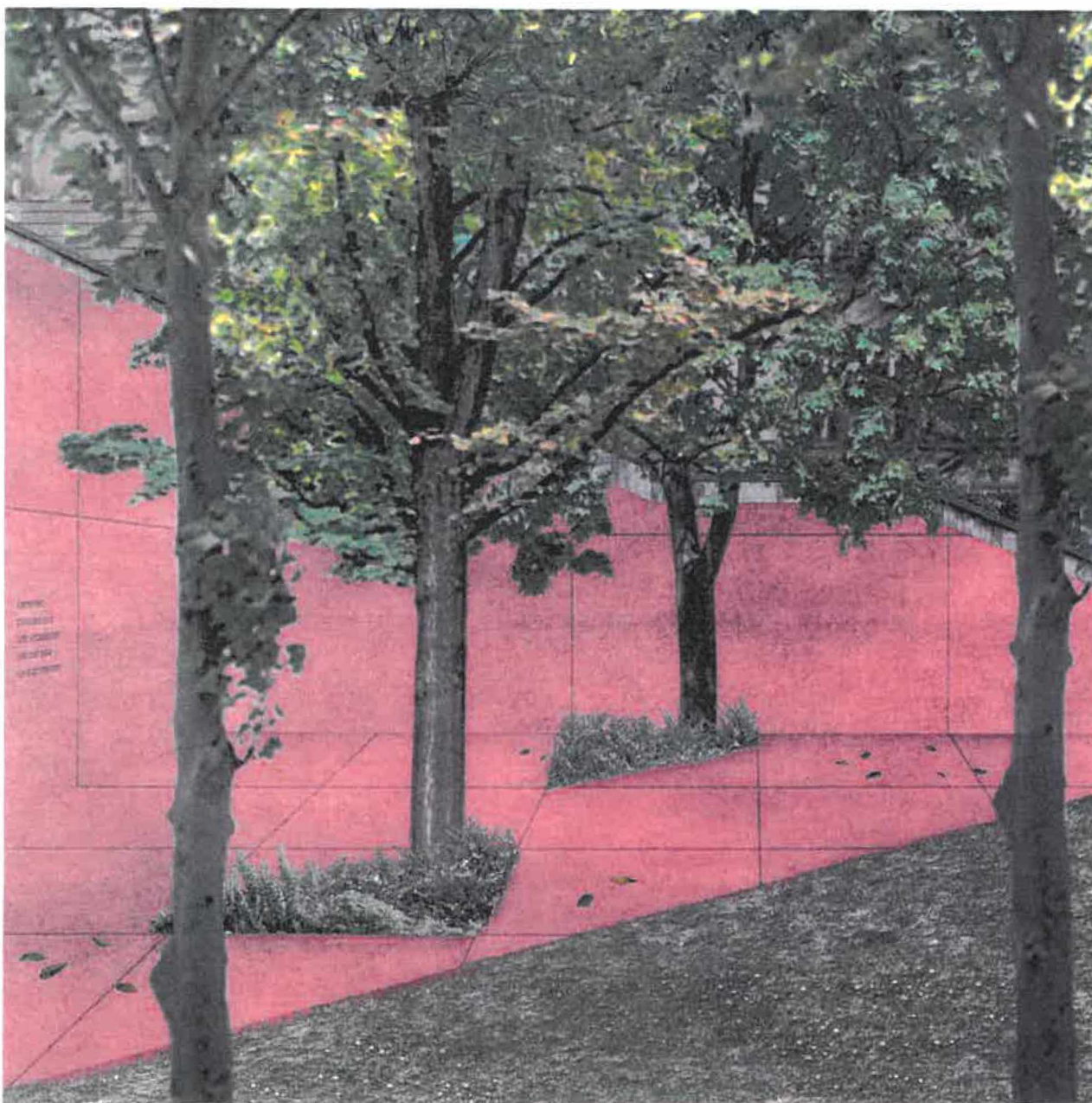
Padokat helyezünk el a járdához közelebb eső két fa alá. Oldalaik az emlékmű anyagával azonos betonból készülnek, felső részük pedig süttői vöröses márványlapokból. A lapok használtak, korábban épületburkoló vagy lépcső funkciót láttak el.

Ezek az elhelyezett padok a megemlékezés, a szemlélődés és az elmélkedés helyei. A padok közelébe reflektorokat is terveztünk, amelyek az emlékművet este 22 óráig világítják meg.

Elképzelésünk szerint így válik a helyszín és az általunk tervezett emlékmű együttese a Háborúkban megerőszkolt nők emlékezetének aktív részvételi terévé.

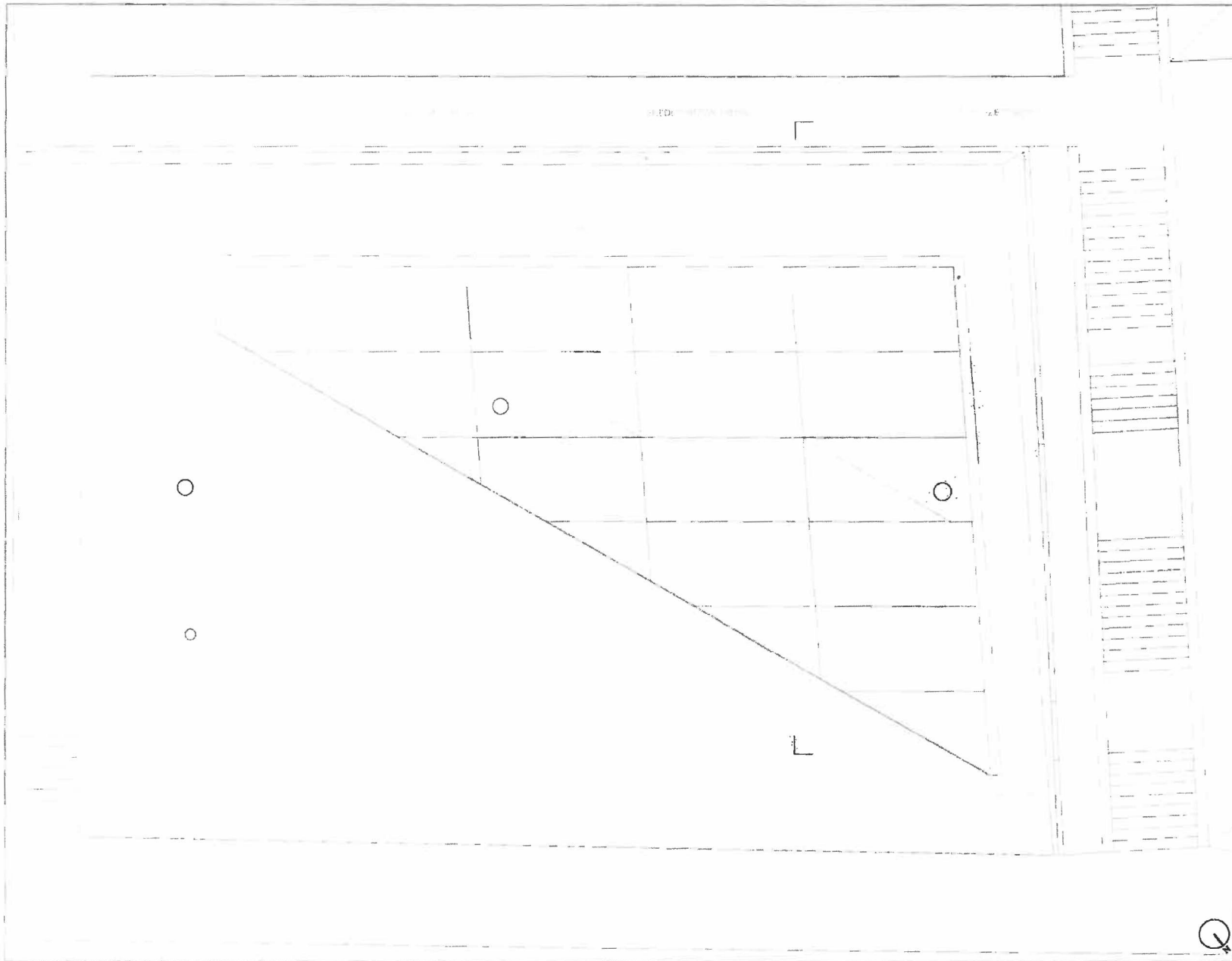
**HÁBORÚKBAN MEGERŐSZAKOLT NŐK EMLÉKEZETE
MEMORY OF RAPE IN WARTIMES: WOMEN AS VICTIMS
OF SEXUAL VIOLENCE**

Emlékmű pályázat / Memorial competition proposal

Hunyadi János út / Hunyadi János road, Budapest

Második forduló / Second round 2022

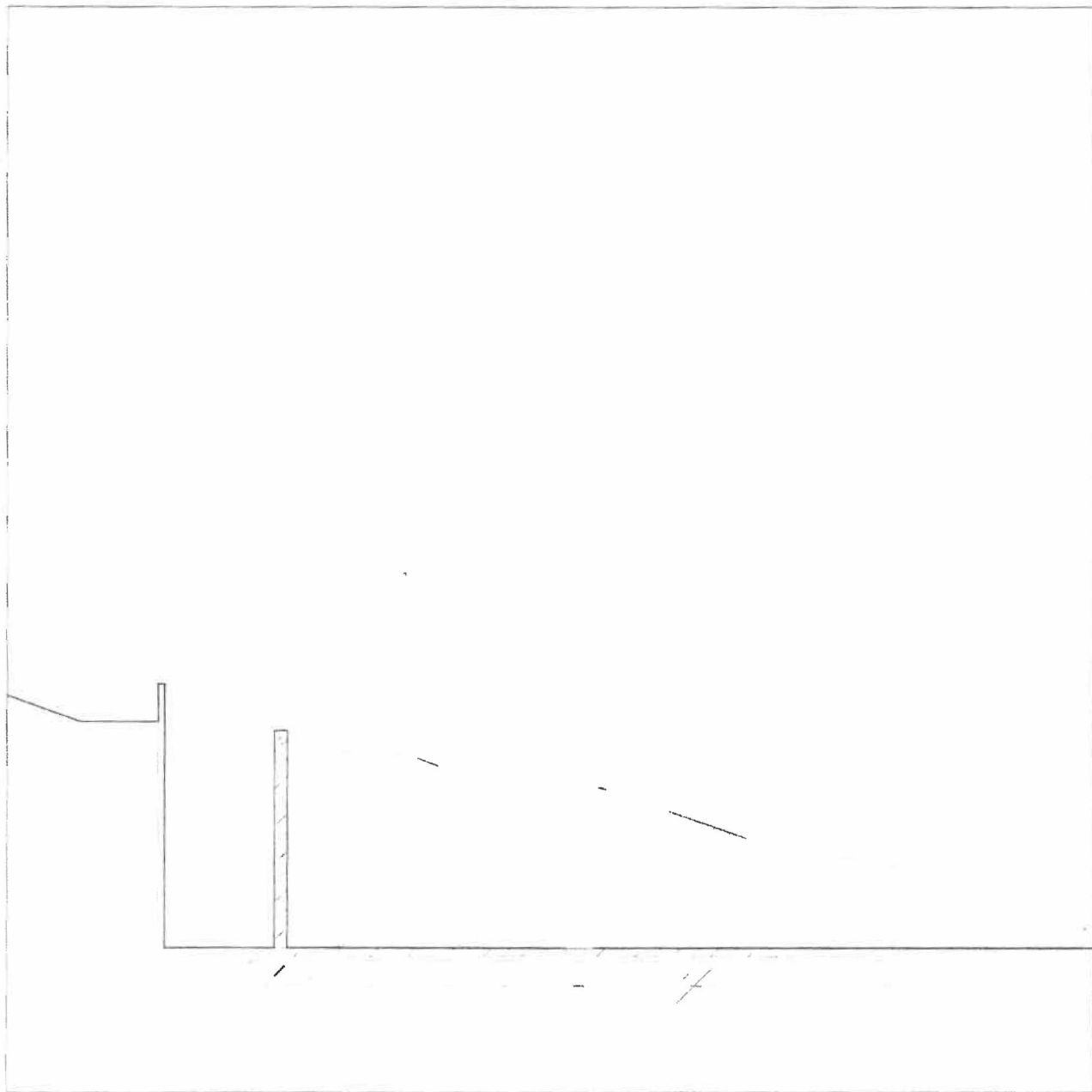
4. versenyző

Az emlékmű alaprajza /
Proposed plan of the memorial

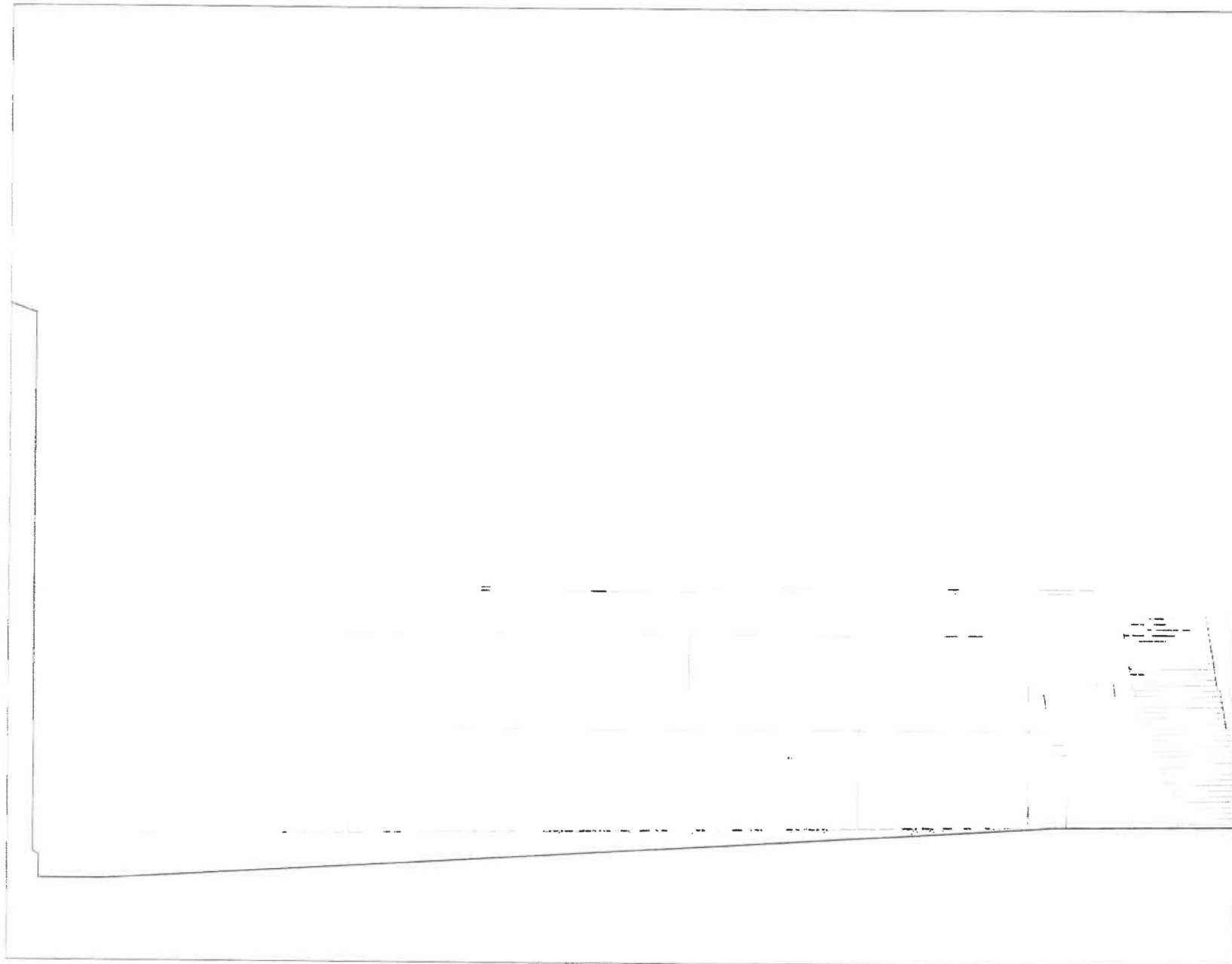

1:100

Metszet / Section

1:100

Utical nézet / View from the street

1:100

SZÉL FÉSŰLI A FÁKAT
HÉTKÖZNAPOK MENETELNEK
SZOKNYA SUHAN

"SZÉL FÉSŰLI A FÁKAT
HÉTKÖZNAPOK MENETELNEK
SZOKNYA SUHAN"

"THE WIND BRUSHING AGAINST THE TREES
THE WEEKDAYS MARCHING ON
THE SKIRT SWEEPING BY"

Szövegek elhelyezése / Proposed text placement

ALBERT EINSTEIN
AZ ÉLET MINDEN PERCÉBEN
A SZÉNY ÉS AZ ÉLET KÖZÖTT
A CSÖNDEL ÉS A CSIKORGÓ CSENDEL

"A LEPATTANÓ GOMBOT
AZ ANYAGRA ZUHANÓ ANYAGOT
A SZÖVET ALATT SZAKADÓ SZÖVETET
A HÚSBÓL HASADÓ HANGOKAT
A CSONTOK KÖZT CSIKORGÓ CSENDET"

"THE BUTTONS SNAPPING OFF
MATERIAL FALLING ATOP MATERIAL
FABRIC TORN UNDER FABRIC
SOUNDS TORN FROM FLESH
BETWEEN THE BONES GRATING SILENCE"

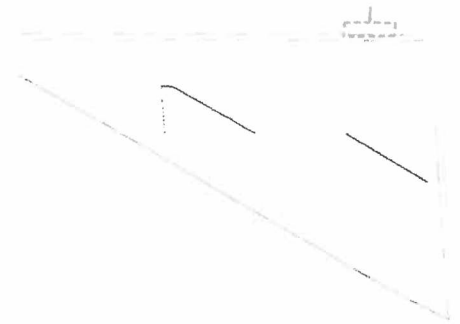
Szövegek elhelyezése / Proposed text placement

MINŐ A LÉLEK SZÉGYEN
KABÁT RAJTA A FELEJTÉS

"RÁFESZÜL A LÉLEKRE SZÉGYEN
KABÁT RAJTA A FELEJTÉS"

"THE SHAME STRAINING AGAINST THE SOUL
OBLIVION THE COAT"

Szövegek elhelyezése / Proposed text placement

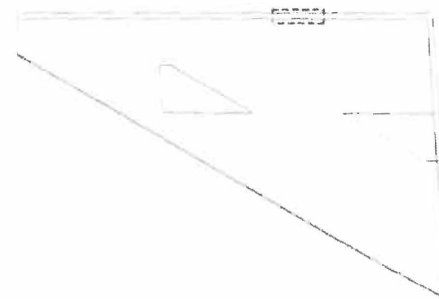

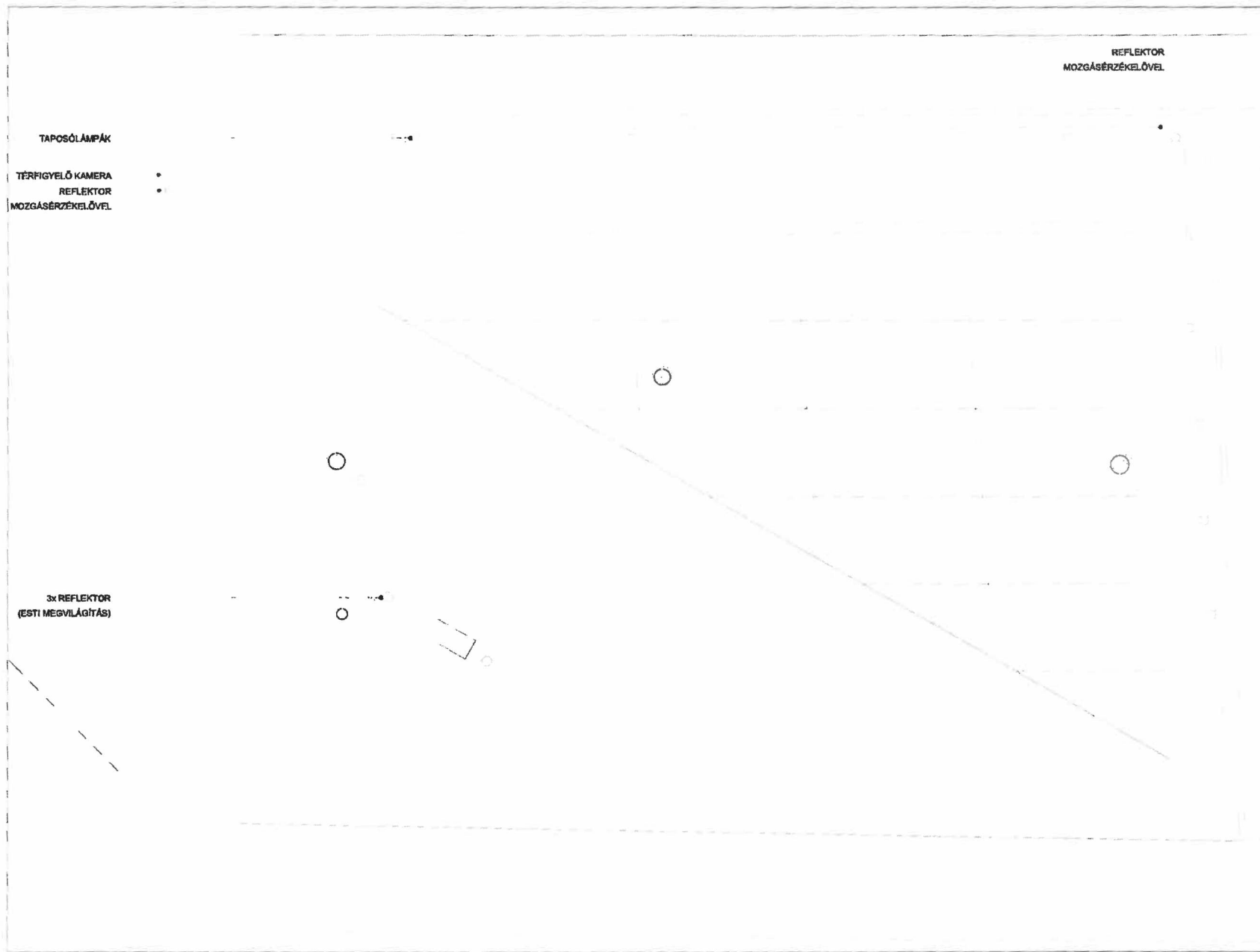
FELFESLENEK A HALLGATÁS VARRATAI

"FELFESLENEK A HALLGATÁS VARRATAI"

"THE SEAMS OF SILENCE UNRAVEL"

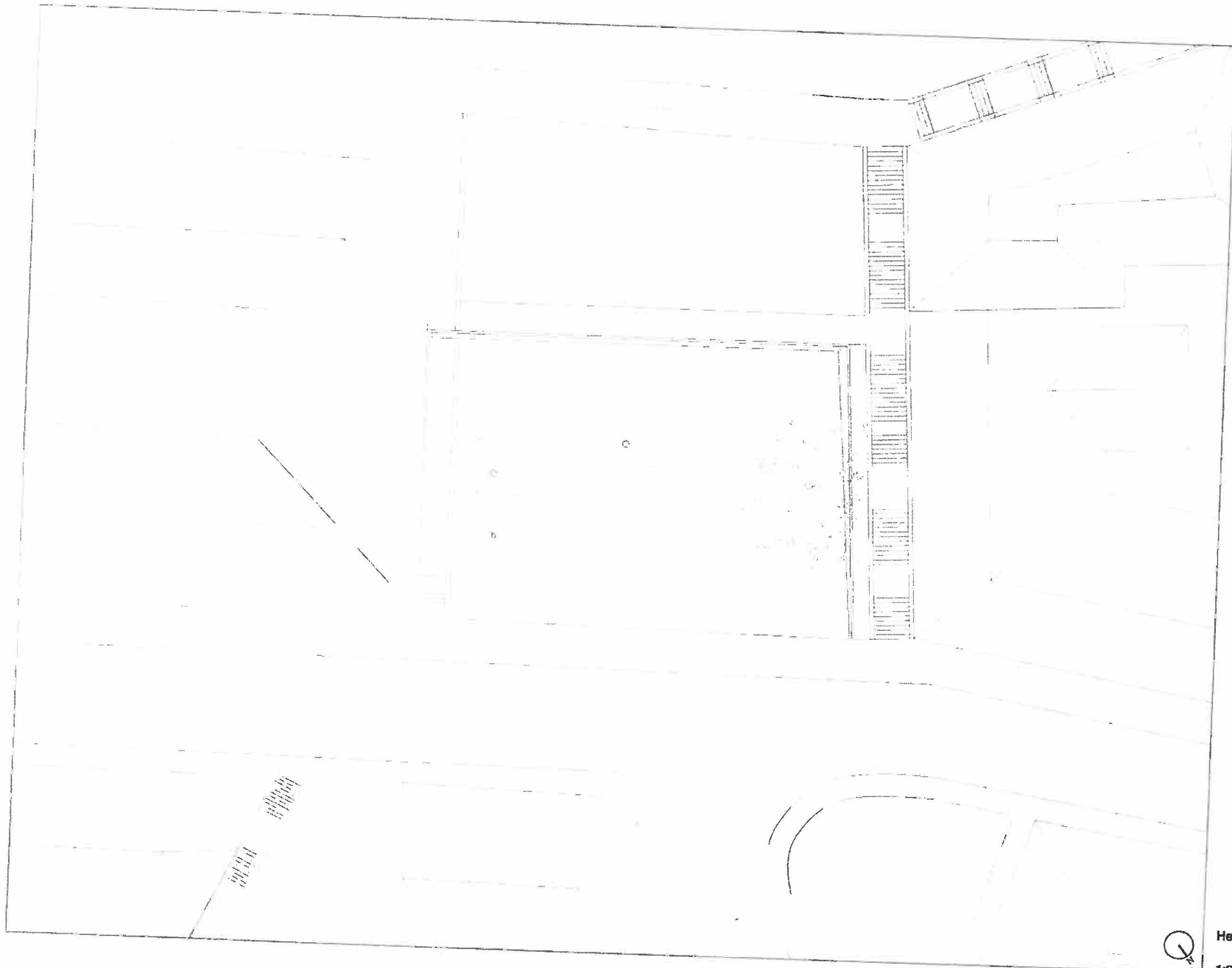
Szövegek elhelyezése / Proposed text placement

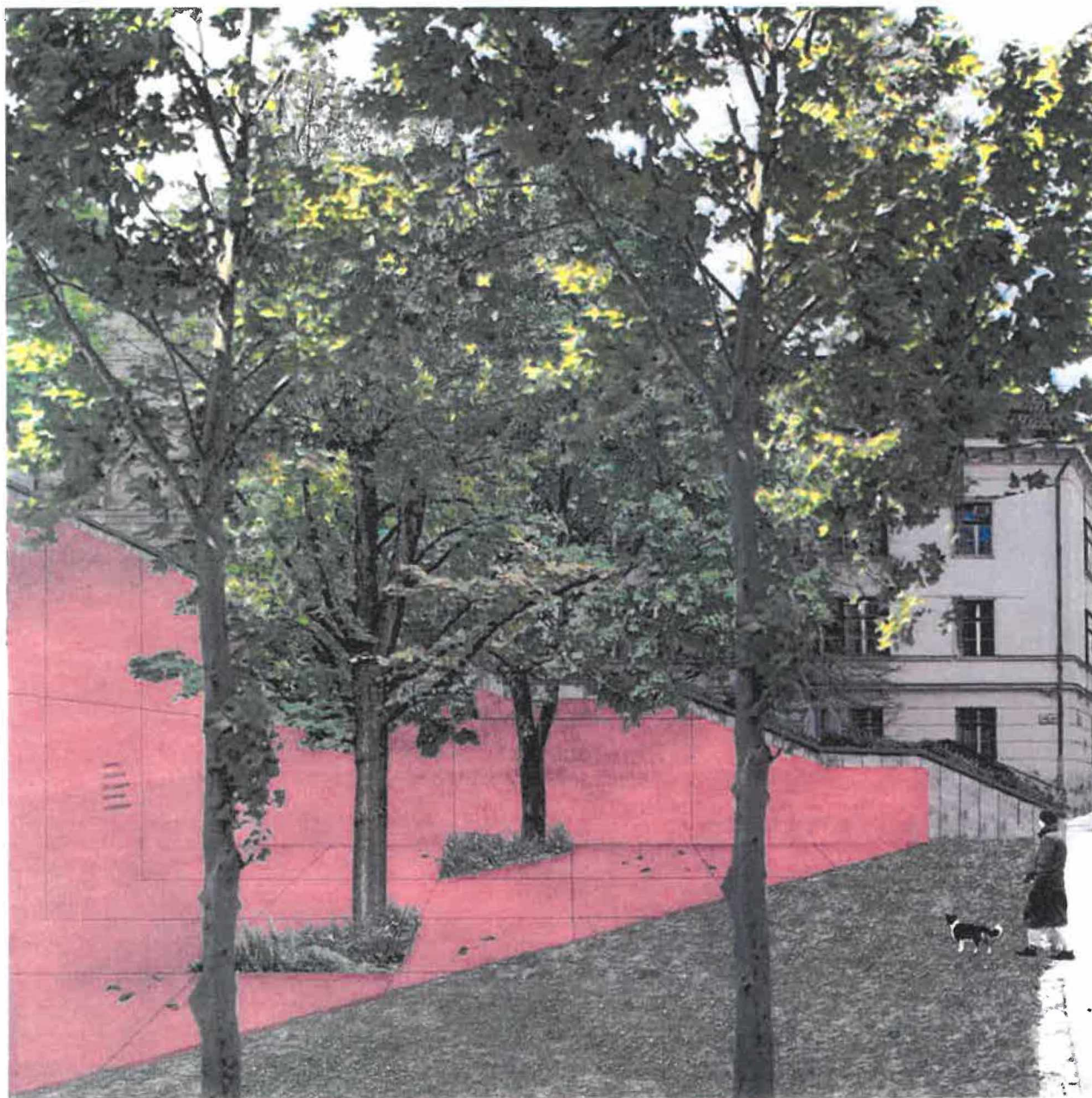
Világításterv / Lighting plan

1:100

Helyszínrajz / Existing site

1:250

Nézet a Hunyadi János úti üres telek területéről /
View from inside the empty plot on Hunyadi János Way

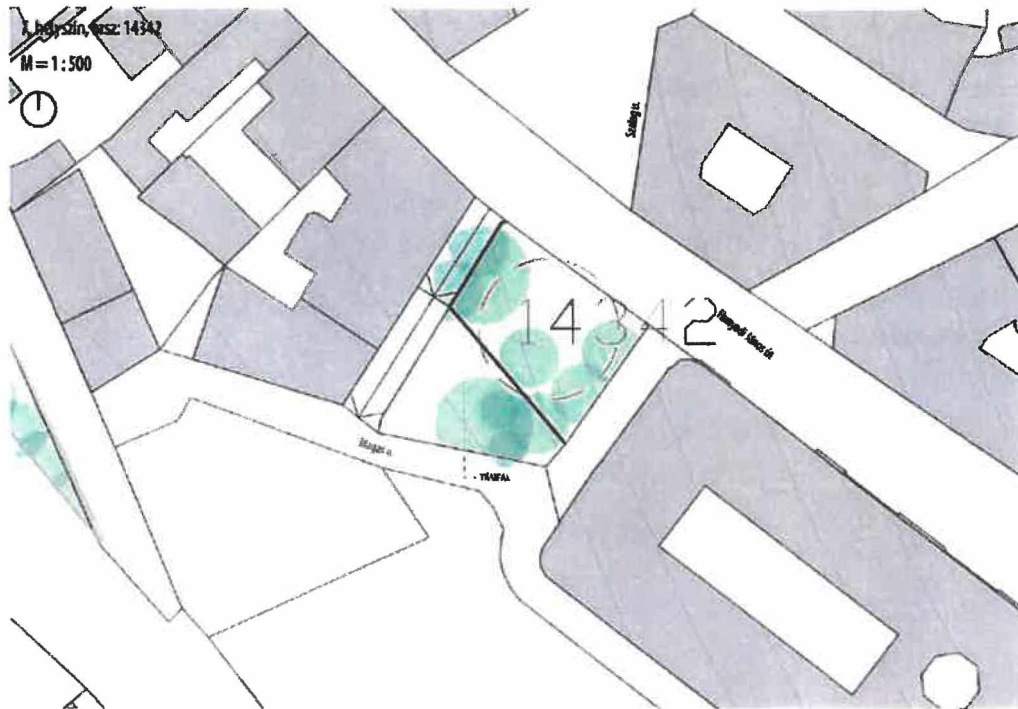
Utcai nézet / View from the street

Szín minta / Proposed colour sample

A választott helyszín műholdas felvétele /
Satellite footage of the chosen site

Hunyadi János út szabadon álló telek (14342 hrsz.)

Az 1695-ös vízvárosi felmérés szerint „Ein Haus in der Schlangen gassen gelangt bisz an das wasser gass”. A 18. századi telekátírások szerint 10x13 öl méretű ingatlan.

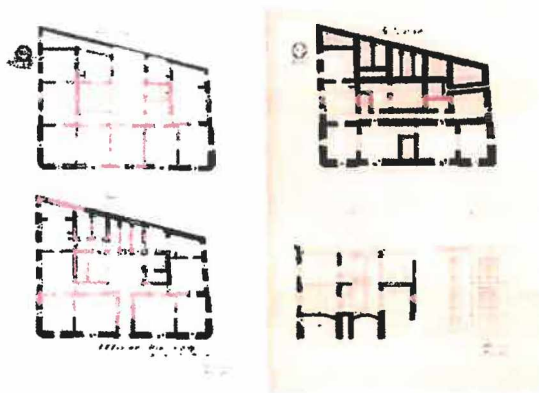
A ház korábbi számai: Schlangen Gassen Nr. 87. (1695), Nr. 90. (1714), Nr. 111. (1739), Nr. 103. (1771), Nr. 149. (1786), Nr. 165. (1794), Nr. 172. (1804), Nr. 164. (1814), Nr. 166. (1822), Nr. 163. (1844), Festungsauffahrt Nr. 159. (1853, 1871-ben Albrechtstrasse), 2458a (1882), 2513 (1894)

Tulajdonosai: Rupert Hölbacher kőműveslegény (1697-től, valószínűleg ő épített fel egy házat a telken, mivel a tulajdonosi bejegyzésében még csak házhelyként, a következőkben viszont már házként szerepel az ingatlan), Paul Zwibel (1700-tól), Balthasar Riedl körzőkészítő (1701), Daniel Sanfftleben aranyműves mester (1718), Benyó János aranyműves (1743), Johann Csernabek/Crnabek napszámos (1764), előző lánya, Elisabetha Csernabek férjezett Petzel (1808), Melchior Krach lakatosmester (1808), Michael Krach lakatosmester (1835), Catharina Veronica szül. Seemann özv. Kantz (1837).

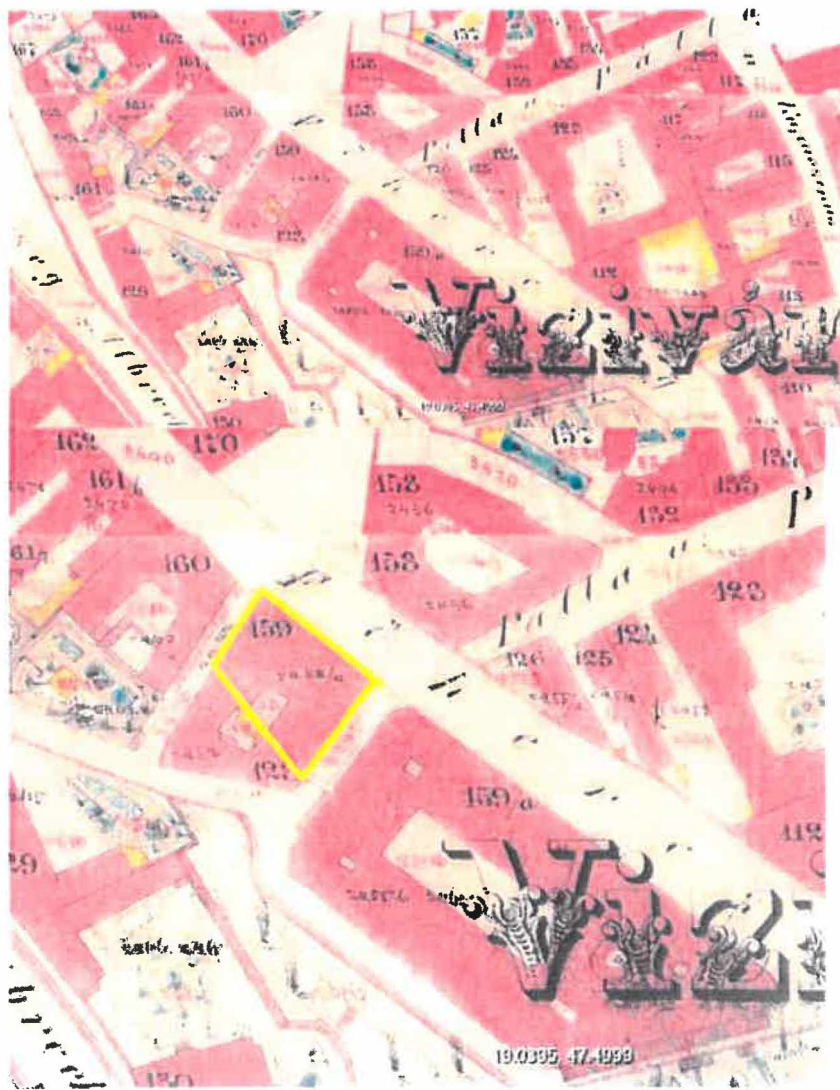
Az 1860-es évektől Stettner Alajos mérnök a tulajdonosa, aki 1865-ben átalakította az ekkor már egyemeletes épületet. A házat [1880-ban adta el](#) Verderber Antal kereskedőnek, Verderber Katalinnak, Verderber Gyula fővárosi tisztviselőnek és Verderber Rozáliának.

Ezen épület Budapest 1944–45-ös ostroma során semmisült meg, azóta a telek üresen áll.

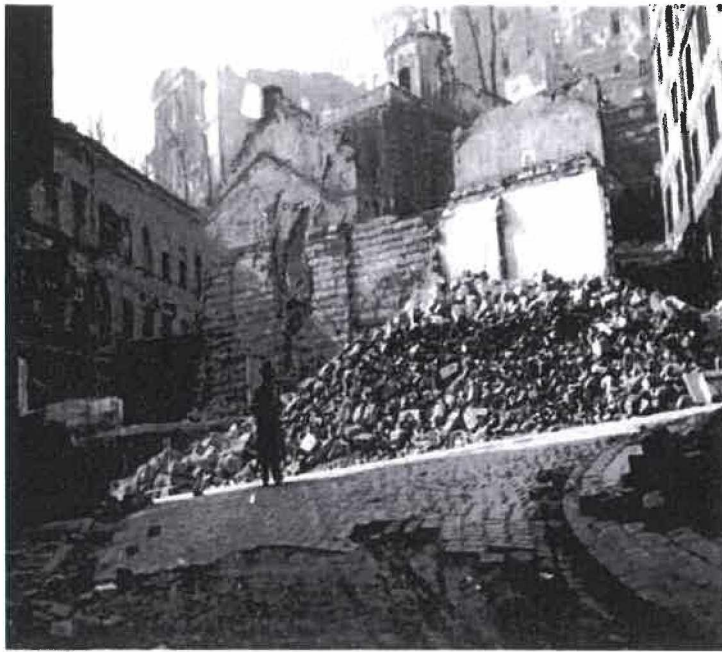

Az 1865-ös átalakítás tervei (BFL XV.17.a.302 Nr. 418)

Az épület Buda kataszteri felmérésén (1873, BFL XV.16.a.201/9)

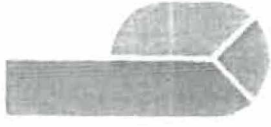

A Szalag és a Magas utca, valamint a Hunyadi János út találkozója a Szalag utcából nézve. Balra fenn az Ybl (Hatvany) villa (forrás: [Fortepan](#))

Régészet:

I. kerület, Hunyadi János út melletti telek: kiemelten védett régészeti lelőhely, mint a Víziváros, azaz a középkori külvárosok területe (ny. sz. 39706, 39707)

5. melléklet

Budapest Galéria
1036 Budapest, Lajos u. 158.

Ügyiratszám: E-01/2021
Ügyintéző: Szerdahelyi Márk

KÉPZŐMŰVÉSZETI SZAKÉRTŐI ÁLLÁSFOGLALÁS

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervezetek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 109. s (1) és (2) bekezdéseinek alapján.

1.) TÁRGY

Háborúban Megerőszközt Nők fővárosi emlékmű projekt első körös zsűri (Zoo)

2.) ZSŰRI IDEJE

2021. november 2., 15 óra

3.) RÉSZTVEVŐK

A bírálóbizottság tagjai:

- James L. Young (USA) nemzetközi művészettörténész szakértő, a bírálóbizottság elnöke
- Milica Tomić (Szerbia) nemzetközi művész szakértő
- Szabó Ádám DLA művész szakértő
- Soltész Noémi építész szakértő
- Rainer M. János történész szakértő
- Tatal Erzsébet művészettörténész szakértő
- Tóth Erzsébet Fanni társadalomkutató (civil meghívott nyilvános pályázat útján)
- Kerpel-Frontus Gábor főpolgármester-helyettes

A Budapest Galéria részéről:

- Szegedy-Maszák Zsuzsanna művészettörténész, a szakmai zsűri moderátora
- Darabos Dina projektmenedzser, BTM Budapest Galéria
- Szerdahelyi Márk művészettörténész, osztályvezető, BTM Budapest Galéria
- Schmidt Péter művészettörténész, jegyzőkönyvvezető, BTM Budapest Galéria

4.) KÖRÜLMÉNYEK ISMERTETÉSE

A Háborúban Megerőszközt Nők emlékművének Fővárosi Önkormányzat által 2021 júliusában kiírt nemzetközi pályázati felhívására a 2021. október 15-i határidőre összesen 38 pályamű érkezett be. A 35 érvényes beadvány közül a bíráló bizottság hat darabot, az 1., 10., 18., 22., 23.; valamint a 29. számúakat tartja továbbgondolásra érdemesnek, így a 2. körös zsűribe delegálhatónak.

22. pályamű:

Minimálista koncepció, melyben voltaképp a jó 70 év: óta fennálló foghíjtelek maga a „seb”, maga az űr, a körbejárható emlékmű, mely mint mementó maga a fórum is egyben, az emlékezés helyszíne – képek nélkül. Mindenképpen továbbgondolásra érdemes, izgalmas tervezet, bár kapcsolata a klírással igen laza, a nő, vagy nőiség nem fedezhető fel benne, a leendő emlékmű és a meglévő falak közti folyosókból pedig könnyűszerrel válhat az emlékmű szellemiségéhez méltatlan helyszín.

Javaslat:

A tervnek mindenképp referálnia kell a nőiségre, hogy a szemlélő értse az összefüggést, továbbá meg kell oldani a szűk folyosó esetleges nem rendeltetés szerű használatából származó anomáliákat is (ennek elhagyásával, vagy kiszélesítésével – mely által akár szövegek is elhelyezhetők a falakon –, esetleg taposólámpákkal, vagy más világítási eszközökkel). Tisztázandó a felirat tartalma is, melyet a második fordulóra pótolni kell.

2021-12-06

2021-12-03

BUDAPEST FŐVÁROS FŐPOLGÁRMESTER
HIVATAL

IKTATÓSZÁM: 29/116/2021
TÁJÉKOZTATVA: 2021 NOV 30

MELLÉKLET	ÜGYINTÉZŐ Szerdahelyi Márk	ELŐZMÉNY
-----------	-------------------------------	----------

12 06

1036 Budapest, Lajos u. 15B.

Ügyiratszám: E-01/2022
Ügyintéző: Szerdahelyi Márk

KÉPZŐMŰVÉSZETI SZAKÉRTŐI ÁLLÁSFOGLALÁS

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervezetek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 109. s (1) és (2) bekezdéseinek alapján.

1.) TÁRGY

Háborúban megerőszkolt nők fővárosi emlékművének projektje - második körös zsűri

2.) ZSŰRI IDEJE, HELYE

2022. január 12., 15 óra, BTM, Barokk csarnok (hibrid: élő és online)

3.) RÉSZTVEVŐK

A bírálóbizottság tagjai:

James L. Young (USA) nemzetközi művészettörténész szakértő, a bírálóbizottság elnöke

Milica Tomić, (Szerbia) nemzetközi művész szakértő

Szabó Ádám DLA művész szakértő

Soltész Noémi építész szakértő

Rainer M. János magyar történész szakértő

Tatai Erzsébet magyar művészettörténész szakértő

Tóth Erzsébet Fanni társadalomkutató (civil meghívott nyilvános pályázat útján)

Kerpel-Fronius Gábor főpolgármester-helyettes

A Budapest Galéria részéről:

Darabos Dina projektmenedzser

Szegedy-Maszák Zsuzsanna művészettörténész, a szakmai zsűri moderátora

Szerdahelyi Márk művészettörténész, osztályvezető, a szakmai zsűri moderátora

Schmidt Péter művészettörténész, jegyzőkönyvvezető

4.) KÖRÜLMÉNYEK ISMERTETÉSE

A 7813. sz. Engedélyokirat alapján a Háborúban megerőszkolt nők emlékművének Fővárosi Önkormányzat által 2021 júliusában kiírt nemzetközi pályázati felhívására a 2021. október 15-i határidőre összesen 36 pályamű érkezett be. A 35 érvényes beadvány közül a bíráló bizottság hat darabot, az 1., 10., 18., 22., 23., valamint a 29. számon regisztráltakat tartotta továbbgondolásra érdemesnek, így a második körbe delegálhatónak. Jelen zsűri célja a Budapest Galéria által E-01/2021 számú 2021. november 21-én kibocsájtott szakvéleményben megfogalmazottak figyelembevételével elkészített tervek, ill. makettek bírálata, valamint ezek alapján a pályázati győztes, valamint a 2. és 3.

22. pályamű (Mészáros Gabi, Németh Ilona, N. Tóth Anikó)

A pályázók a bizottság több korábbi javaslatára is reflektáltak a módosított, Hunyadi János úti világháborús sérülések miatt lebontott épület helyére kitűnően megtervezett pályaműjükkel (kamerák, mozgásérzékelős reflektorok, taposólámpák elhelyezése, a folyosó kiszélesítése stb.). A szakértők nagy része kiemeli a tér megnyitását, az interaktivitást, az értelmezés széles spektrumát (hússzínű fal – sérülések, nyomasztó, szorongást keltő folyosó – az erőszak ütőos volta, lámpák – mely felfed. „fényre derít” stb.), annak kortalanságát, unvezitását, viszont ebből kifolyólag egyes tagok aggályokat is megfogalmaztak: hol van a nő? A grémiumot megosztja továbbá annak a kérdésnek tisztázása is, hogy a korábbi koncepció módosításaként a fák lábainál alkalmazott háromszög forma (mely értelmezhető az agresszió jeleként is), valamint a beleültetett gyógynövények vajon mennyivel adnak többet a korábbi tervnél.

A bizottság szavazati úton az alábbi pályázati sorrendet állapította meg:

1. helyezett: Mészáros Gabi, Németh Ilona, N. Tóth Anikó 22. számú pályaműve (19 pont)
2. helyezett: Szilágyi Erzsébet „Szőnyeg alá söpörve” elnevezésű, 18. számú pályaműve (11 pont)
3. helyezett: Kund Iván Patrik - Monory Rebeka Mária 29. számú pályaműve (8 pont)

Pontot kapott továbbá Vadász Bence - Vadász Balázs 1. számú pályaműve is (7 pont).

A bizottság tehát Mészáros Gabi, Németh Ilona és N. Tóth Anikó 22. számú pályaművét javasolja megvalósításra. Konceptiójában a Hunyadi János úton álló, a második világháborúban lebombázott épület telkét használják fel, mint „seb”, mint űr, mely maga a körbejárható emlékmű. A hússzínű falak, a azorongást keltő folyosó, a „felfedő” lámpák mind az értelmezések és az emlékezés széles spektrumát kínálják, mely interaktív módon, a tér megnyitásával egy kortalan és univerzális nyelvezet által állít mementót a háborúban megbecsületlenített nők számára.

A szakértők ugyanakkor megjegyzik, hogy szükséges az emlékmű falára egy tömör, történelmileg pontos tájékoztatószöveget feltüntetni, mely egyértelműen meghatározza, hogy miről és miért állít emléket az alkotás. A falon elhelyezett kortárs költeménynek – bár kellően általános ahhoz, hogy általában lehessen a háborúban megerőszkolt nők emlékére gondolni – további átgondolására szintén szükség lehet, valamint ennek professzionális angol fordítására is.

Budapest, 2022. január 27.

Dr. Szerdahelyi Márk
osztályvezető

Melléklet: felvételek a beérkezeti makettekről

Az állásfoglalást kapják:

- James L. Young (elektronikus úton)
- Milica Tomić (elektronikus úton)
- Szabó Ádám (elektronikus úton)
- Soltész Noémi (elektronikus úton)
- Rainer M. János (elektronikus úton)
- Tatai Erzsébet (elektronikus úton)
- Tóth Erzsébet Fanni (elektronikus úton)
- Kerpel-Fronius Gábor főpolgármester-helyettes (elektronikus úton)
- Főpolgármesteri Hivatal Kulturális, Sport-, Köznevelési, Egészségügyi és Szociálpolitikai Főosztály
- Budapesti Történelmi Múzeum
- Budapest Galéria